

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rapport

ARKEOLOGISK SERIE 1982:10

Helleristninger i Stjørdal, I

Skatval sogn

Kalle Sognes

Universitetet i Trondheim

"Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Rapport. Arkeologisk serie" skal bringe stoff fra det faglige og geografiske ansvarsområde som Antikvarisk avdeling, DKNVS, Museet representerer.

I serien publiseres materiale som en av ulike hensyn finner ønskelig å gjøre kjent. Oftest vil det dreie seg om foreløpige rapporter, og materialet kan senere bli bearbeidet for videre publisering. Oppdragsrapporter vil utgjøre en stor del av serien.

Rapport-serien er ikke periodisk, og antall nummer pr. år vil variere. Serien startet i 1973. Det fins parallelt en "Botanisk serie" og en "Zoologisk serie".

"Arkeologisk serie" trykkes i A4-format i offset. Minimum opplag er 50.

Som regel blir norsk språk brukt, også i referat og sammendrag. Medarbeidere fra andre land kan bruke sitt morsmål, om nødvendig med norsk referat.

For manuskriptet, illustrasjoner, referanser o.l. følges vanlige retningslinjer. (Jfr. retningslinjer for K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Miscellanea). Innholdet sammenfattes vanligvis i et innledende abstract eller et fyldigere avsluttende sammendrag.

Utgiver:

Universitetet i Trondheim
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet,
Antikvarisk avdeling.
N-7000 Trondheim.

Redaksjonskomite:

Kristian Pettersen
Lars F. Stenvik
Birgitta Wik

Rapporten er utgitt med støtte fra Skatval Sparebank og Skatval Historielag.

DET KONGELIGE NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSÈET
RAPPORT, ARKEOLOGISK SERIE 1982:10

KALLE SOGNES:
HELLERISTNINGER I STJØRDAL I,
SKATVAL SOGN

K.Norske Vidensk.Selsk.Mus.Rapp.A 1982:10.
Sognnes, Kalle: Helleristninger i Stjørdal I, Skatval sogn.
N-7000 Trondheim juni 1982, 500 eks.
ISSN 0332-8546. ISBN 82-7126-310-2.

A B S T R A C T

Kalle Sognnes: Rock Art in Stjørdal, I, Skatval parish.

*Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Muséet.
Rapport arkeologisk serie 1982:10.*

The report is a presentation of the rock art in Skatval parish, Stjørdal, North Trøndelag, Norway. It includes 28 localities from 9 farms. All localities belong to the Bronze Age Agricultural rock art tradition. Some localities have only cup-marks, most of them, however, have real figures as ships, rings, foot-soles, animals, human beings etc.

*Kalle Sognnes, University of Trondheim,
DKNVS, Museum, Department of Archaeology.
N-7000 Trondheim.*

I N N H O L D

Innledning	s. 7
Historikk	s. 8
Terminologi	s. 9
Myr	s.10
Arnstad	s.12
Skatval	s.13
Alstad	s.14
Røkke	s.14
Bremset	s.20
Auran	s.22
Vinnan	s.28
Skjervoll	s.28
Litteratur	s.29
Figurer	s.31
Plansjer	s.40

INNLEDNING.

Trøndelag er et av de viktigste helleristningsdistriktene i Norge. Ristningene er særlig konsentrert til bygdene rundt indre del av Trondheimsfjorden. Det gjelder både steinalderens veideristninger og bronsealderens jordbruksristninger. Bare veideristningene har tidligere vært gjenstand for fullstendig publisering (Gjessing 1936), mens almenhetens kjennskap til distriktets jordbruksristninger er ytterst mangelfullt. Bare noen få lokaliteter er publisert med fotografier og kalkeringer. Det foreligger to oversikter over materialet (K.Rygh 1908 og Petersen 1926), men de er begge summariske og er på ingen måte representative for Trøndelags jordbruksristninger slik de er kjent i dag.

Dette er et meget beklagelig forhold, som i stor grad har satt Trøndelagsmaterialet utenfor den løpende vitenskapelige diskusjonen, f.eks. i et så viktig arbeid som Mats P.Malmers korologiske studier over Nordens bergkunst (Malmer 1981).

Den foreliggende rapporten er første trinn i et forsøk på å rette opp dette misforholdet. Den er første hefte i en forhåpentlig lang rekke av liknende rapporter, som i tidens fylde vil dekke alle bergkunstlokaliteter innenfor DKNVS, Muséets arbeidsdistrikt. Det er imidlertid ikke satt opp noen bestemt framdriftsplan for dette arbeidet. Nye rapporter vil komme etter hvert som Arkeologisk avdelings medarbeidere får tid og anledning til å utføre det nødvendige arbeidet.

Deler av Trøndelags jordbruksristninger ventes publisert på annen måte gjennom Sverre Marstrandens behandling av materialet fra Sør-Trøndelag og fra Leirfall i Stjørdal, Nord-Trøndelag.

Denne rapporten, som omfatter ristningene i Skatval sogn, Stjørdal kommune i Nord-Trøndelag, er ment bare som en rein materialpublikasjon. Den presenterer materialet som vi kjenner det, gjennom kalkeringer og delvis fotografier. Der er ingen diskusjon om typologi, kronologi, korologi m.v. Det kan kanskje komme en gang i framtiden. Hensikten med rapporten er først og fremst å presentere et bortimot ukjent materiale for et interessert publikum av arkeologer og lekfolk.

Rapporten er utgitt med støtte fra Skatval Sparebank og Skatval historielag. Forfatteren og Arkeologisk avdeling vil her gjerne få takke begge bidragsyterne, som har gjort det mulig for oss å utgi rapporten.

HISTORIKK

Det blir ikke i dette avsnittet gitt noen detaljert, fullstendig forskningshistorisk oversikt. Den er gitt summarisk under beskrivelsen av de enkelte lokalitetene.

De første ristningene som ble kjent på Skatval i moderne tid, ble oppdaget på Arnstad i 1870 (K.Rygh 1870). Både i 1870- og 1880-årene undersøkte daværende avdelingsstyrer Karl Rygh en rekke nyoppdagete lokaliteter i bygda. Disse første undersøkelsene hans er heller ufullstendige og er publisert bare som korte notiser om lokalitetene og beskrivelser av enkelte figurer. Han oppsummerte imidlertid sine undersøkelser i 1908 og har da tatt med en del kalkeringer (K.Rygh 1908). Rygh tok ikke sikte på noen naturtro gjengivelse av figurene, men nøyde seg med å gjengi linjeføringen. Han forsøkte heller ikke å kalkere hele lokaliteter, men tok for seg enkeltfigurer eller små grupper av figurer som han fant særlig interessante.

Ved nye undersøkelser på Røkke (Røkke III) (trolig i 1911), synes han imidlertid å ha forsøkt en totalkalkering, og han foretok samtidig en omfattende fotografering - så vidt vites den første fotografering av helleristninger på Skatval (fig. 1).

Omtrent samtidig som Rygh avsluttet sine helleristningsundersøkelser, begynte hans etterfølger som avdelingsstyrer, Th.Petersen sine. Trøndelags helleristninger ble en av Petersens hovedinteresser gjennom hans mer enn 30 år lange virke som avdelingsstyrer. Hans mål var en fullstendig kalkering og publisering av alle ristningene. Dessverre rakk han ikke å avslutte dette arbeidet, selv om han synes å ha vært á jour med feltarbeidet mot slutten av 1930-årene.

Petersen fikk ikke selv anledning til å undersøke Skatval-ristningene, men engasjerte Mag.art. Harald Egenæs Lund til å stå for dette arbeidet i 1937. Det er Lunds kalkeringer som danner grunn-

laget for det meste av den foreliggende rapporten. Alle de da kjente lokalitetene ble totalkalkert. Det framgår av Lunds innberetning (Lund 1937) at han var svært kristisk i sitt arbeid og bare kalkerte linjer som han var helt sikker på. Han brukte også elektrisk lys ved en del av undersøkelsene. Dette sies eksplisitt om Auran-ristningene, men det er uvisst om han også benyttet det andre steder. Lund har angitt både nordretning og ristningsbergets fallretning på sine kalkeringer.

Forfatteren har stått for en del undersøkelser de seineste årene. Det gjelder dels de få lokalitetene som er oppdaget etter 1937, og dels som kontroll av de eldre kalkeringene. Kontrollen viser at Lund i en del tilfeller synes å ha vært vel kritisk, og at han med fordel kunne ha tatt med en del linjer som han var usikker på. Kontrollen viser også at en del av hans kalkeringer er mangelfulle ved at hele figurer mangler. Dette synes imidlertid å være unntak, og der slike mangler er påvist, er forfatterens kalkeringer tatt med i rapporten. Jeg har ikke målt nordretning og fallretning, men ristningsflatens orientering og fallvinkelen (jfr. Sognnes 1981b). Flere felt og lokaliteter er forøvrig i dag i en slik tilstand at eldre kalkeringer ikke kan kontrolleres før det har funnet sted et omfattende arbeid med avtorvning og rydding av skog.

Til bygdeboka for Stjørdal utarbeidet lokalhistorikeren Jon Leirfall en oversikt over det som den gang var kjent av helleristninger i kommunen. Dette er den eneste samlede oversikten over Stjørdalsmateriale, men dessverre inneholder den en del unøyaktigheter og feil. Disse vil bli korrigert under beskrivelsen av de enkelte lokalitetene.

TERMINOLOGI

Det har gjennom årene vært brukt mange ulike betegnelser på de enkelte ristningene og ristningsflatene, som lokalitet, forekomst, ristning, felt, gruppe osv. Gjennom mine undersøkelser av helleristninger i Trøndelag i seinere år, har jeg forsøkt konsekvent å holde meg til et entydig begrepsapparat (jfr. Sognnes 1981 a). Det viktigste begrepet er lokalitet, men også felt og gruppe blir brukt.

Lokalitet er berget eller steinen der vi finner ristninger (eller malinger). Lokaliteten kan bestå av flere felt og grupper.

Felt er en bergflate eller stein med hogde eller malte figurer eller groper. Dersom samlingen av figurer eller groper blir skilt av større sprekker m.v., danner sprekkenes også skille mellom flere felt.

Gruppe er en samling av figurer eller groper innenfor et felt eller en lokalitet. Gruppene er uavhengige av naturlige sprekker m.v. i ristningsberget.

Lokalitetene er nummerert med romertall innenfor hver navnegård. Nummereringen har skjedd fortløpende etter hvert som nye lokaliteter er oppdaget. Feltene innenfor hver lokalitet er nummerert med store latinske bokstaver, gruppene med små bokstaver. Arabiske tall er brukt til å nummerere de enkelte figurene. Røkke I betyr lokalitet I på Røkkegårdene. Røkke IA angir et nærmere bestemt felt innenfor lokaliteten, Røkke IAb en gruppe innenfor dette feltet og Røkke IA3 en bestemt figur innenfor samme felt. Dette gir helt entydige referanser ved sammenligninger m.v.

Lokalitetene er her ordnet med laveste gårdsnummer først. I beskrivelsen av den enkelte lokaliteten er angitt gårds- og bruksnummer, eventuelt lokalitetsnavn og geografiske koordinater. Disse refererer seg til det økonomiske kartverkets rutenett. Videre er det angitt når og hvem som har undersøkt ristningene, samt litteratur der lokaliteten har vært omtalt. Det blir ikke gitt noen beskrivelse av de enkelte figurene. For dette henvises til det topografiske arkivet ved DKNVS Muséet, Arkeologisk avdeling.

Ved sine undersøkelser har H.E.Lund beskrevet figurene i grupper som er merket med små latinske bokstaver på kalkeringene. Disse er tatt med her og gir direkte referanse til hans innberetning i topografisk arkiv. På forfatterens kalkeringer har derimot hver figur fått sitt nummer.

MYR, gnr. 38-39.

Lokalitet I

Gnr. 39/2 Fasteraunet.

Undersøkt: K. Rygh 1908.

Litteratur: Leirfall 1970.
Lund 1937.
K. Rygh 1908.
Sognnes 1981 a.

I følge Rygh (1908:15) fikk han pålitelige opplysninger om 5-6 skipsfigurer og flere konsentriske ringer nær tunet på Fasteraunet. Da jernbanen gjennom Skatval ble anlagt, ble knausen med ristningene valgt til steinbrudd og det meste ble sprengt bort. Ved Ryghs besøk var det likevel fortsatt synlig to ringfigurer. De skal siden være overdekket ved bygging av låvebro (loc.cit.). Leirfall (1970: 11) har i sin oversikt blandet sammen lokalitetene I og III til en lokalitet.

Lokalitet II.

Gnr. 39/4.

Litteratur: Lund 1937.
Sognnes 1981 a.

Under sine undersøkelser i 1937 fikk Lund opplyst at det også skulle ha vært helleristninger på Handelsforeningens tomt ved jernbanelinjen. De var imidlertid forlenget bortsprengt. Opplysningene ble gitt av muséets mangeårige tillitsmann Oliver Alstad.

Lokalitet III.

Gnr. 39/2. Fasteraunet.

Koordinater: Y: 5 475, X: 623 525.

Høyde over havet: 60 m.

Undersøkt: Th. Petersen 1927(?).
H.E. Lund 1937.
O. Forbord 1977.
K. Sognnes 1980.

Litteratur: Leirfall 1970.
Lund 1937.
Sognnes 1981 a.
StjØrdal 1978.

Plansje VI. Kalkering ved K. Sognnes.

Lokaliteten består av to små gropfelt på et åkerberg. Begge står i østre del av bergryggen.

Felt A: består av 2 grupper med forholdsvis grunne, små groper - tilsammen 23.

Felt B: står ca. 3,5 m øst for felt A. Det består av 3 groper.

ARNSTAD, gnr. 40.

Lokalitet 1.

Gnr. 40/2.

Koordinater: Y: 5 930, X: 613 900.

Høyde over havet: 90 m.

Undersøkt: K. Rygh 1870, 1908.

H.E. Lund 1937.

O. Forbord 1977.

K. Sognnes 1979.

Litteratur: Leirfall 1970.

Lund 1937.

K. Rygh 1870, 1879, 1908.

O. Rygh 1873.

Sognnes 1981 a.

Stjørdal 1978.

Plansje 1, kalkering ved H.E.Lund.

Ristningene finnes på et åkerberg i sørvendt åker, omlag 250 m øst-sør-øst for husene på gården (fig. 2). Da Rygh første gang besøkte lokaliteten, var bare en del av ristningene frilagt, men ved å fjerne mose og gras fant han et belte med ristninger tvers over bergets østre del (K. Rygh 1870:26). Han kalkerte seinere en del av ristningene (K.Rygh 1908 fig.5). Ved Lunds undersøkelser var ristningsberget delvis overgrodd, og han kunne bare påvise to klynger av ristninger (felt A og B).

Felt A: ligger på sørsiden av ristningsberget, nær toppen. Det domineres av groper, som til dels er samlet i rekker. I tillegg er det en del konsentriske ringer og båtfigurer. Disse ligger samlet i grupper i utkanten av feltet. Ristningsberget er gjennomskåret av sprekker og i nedre kant er blokker sprengt ut.

Felt B: står på nordøstsiden av ristningsberget, omlag 10 m fra felt A. Lund antar at det kan strekke seg noe videre mot vest, men det var ikke mulig å kontrollere på grunn av trær. Feltet var i 1979 helt overgrodd.

Ristningene på Arnstad I var de første som ble påvist i Skatval. Rygh nevner først og fremst nettfiguren på felt B, men også groper og ringer foruten båtfigurer, fotsålefigurer og rammefiguren A11.

Lund synes ikke å ha kunnet avdekke like meget som Rygh. Det må derfor antas at hans kalkeringer er ufullstendige. På grunn av vegetasjonen lar det seg heller ikke i dag gjøre å få undersøkt området mellom de to feltene.

Lokalitet II.

Undersøkt: K. Rygh 1870.

Litteratur: K. Rygh 1870, 1879, 1908.

Sognnes 1981 a.

Lokaliteten består av en stein med bumerker fra nyere tid, der det også skal finnes en mulig båtfigur. Steinen ble ikke gjenfunnet i 1980.

SKATVAL (gnr. 41-42).

Lokalitet I.

Gnr. 42/1. Kirkeskatval.

Koordinater: Y: 7 460, X: 614 380.

Høyde over havet: 123 m.

Undersøkt: H.E. Lund 1937.

O. Forbord 1977.

K. Sognnes 1979.

Litteratur: Lund 1937.

Sognnes 1981 a.

StjØrdal 1978.

Plansje II, kalkering ved H.E.Lund.

Ristningene står nær toppen av en framstikkende bergrygg ved foten av Forbordfjellet. Ristningsflaten er sørvendt og ligger ca. 1 m innenfor bergryggens avslutning mot vest (Fig. 3). Berget er sterkt oppsprukket og er i dag stort sett overgrodd. Ved Lunds undersøkelser var det imidlertid reint, og det må antas at hans kalkering gir et riktig bilde av lokaliteten slik den er bevart til i dag. Lokaliteten består av ett felt med noen få båtfigurer, en del groper og buete linjer som kan være deler av en fotsålefigur.

Lokalitet II.

Gnr. 41/6. Granmo.

Koordinater: Y: 6 490, X: 614 405.

Høyde over havet: 123 m.

Undersøkt: K.Sognnes 1980.

Litteratur: Leirfall 1970.

Sognnes 1981 a.

Plansje II, kalkering ved K.Sognnes.

En liten groplokalitet som ligger på bortimot flatt berg midt inne på tunet (fig. 4). Berget er lagdelt med steiltstående lag som har medført vitring langs bergartens kløv i brede bånd tvers over ristningsberget. Gropene ligger samlet i 3 rekker. I tillegg til de ca. 25 gropene er det en liten ring.

Lokalitet III.

Gnr. 41/1.

Litteratur: Leirfall 1970.

En liten groplokalitet som ikke kunne gjenfinnes i 1980. I det aktuelle området (jfr. Leirfall 1970:11) består berggrunnen for det meste av grovt konglomerat som er lite egnet for ristninger. En forholdsvis nylig anlagt kommunal veg gjennom området kan ha ødelagt ristningene.

ALSTAD, gnr. 52-54.

H.E. Lund fikk i 1937 av muséets tillitsmann Oliver Alstad opplyst at han hadde sett ringfigurer og groper på en liten, skogkledd kolle opp for husene på en av gårdene. Det lyktes imidlertid ikke Lund å finne disse figurene, da området var helt overgrodd.

RØKKE, gnr. 59-63.

De fleste ristningene på Røkke finnes spredt på flere bergknauser som stikker opp i dyrket mark på nordsiden av en øst-vestgående dalgang. De første ristningene (Røkke I) ble oppdaget i 1881, de

neste (Røkke II-IV) nokså nøyaktig 30 år seinere. Alle ble første- gangs undersøkt av K.Rygh. Dessverre publiserte aldri Rygh Røkke III, i motsetning til alle andre lokaliteter han undersøkte. Det er heller ikke bevart noen innberetning fra hans hånd. Derimot er hans kalkeringer bevart. Dette har gitt opphav til en del forvirring og misforståelser, som sammen med tilsvarende forvirring omkring navnene på de forskjellige ristningsbergene bl.a. har ført til at Leirfall (1970:11-12) har omtalt de samme lokalitetene to ganger.

Lokalitet I:

Gnr. 59/1.

Lokalitetsnavn: Søre Aunhaugen og Luciberget.

Koordinater: Y: 3 420, X: 615 030.

Undersøkt: K. Rygh 1881, 1882, 1908.
Th. Petersen 1907.
H.E. Lund 1937.
K. Sognnes 1978, 1979, 1980.

Litteratur: Leirfall 1970.
Lund 1937.
K. Rygh 1881, 1882, 1908.
Sognnes 1981 a.

Plansje III, kalkering ved K. Rygh.

Plansje IV, kalkering ved H.E. Lund.

Plansje V-VI, kalkering ved K. Sognnes.

Plansje VII, kalkering ved H.E. Lund.

Lokaliteten er valgt som eksempel på hvordan Skatval-ristningene har blitt undersøkt av ulike forskere gjennom mer enn 100 år. Ved sine første undersøkelser foretok Rygh ingen egentlige kalkeringer av ristningene. De eldste er fra 1908. Hans første beskrivelser (K. Rygh 1881 og 1882) er opplistinger av hva han til da hadde sett av figurer. Det samme gjelder i prinsippet også hans seinere arbeid, men der gjengis også en del av kalkeringene hans (K.Rygh 1908). Alle Ryghs bevarte kalkeringer fra lokaliteten er gjengitt på plansje III, som også inneholder en del figurer fra Røkke II (nr. 6-8) og Røkke III (nr. 1-2 og 17-17). Formålet hans har åpenbart ikke vært å få til en mest mulig naturtro gjengivelse av lokaliteten som helhet. Han konsentrerte seg om en del enkeltfigurer, rimeligvis de han fant spesielt interessante.

Lund fant adskillig flere figurer enn dem Rygh omtaler, men mangler samtidig en del figurer som Rygh har med. Jeg fant det derfor nødvendig med supplerende undersøkelser. De fleste av de manglende figurene ble funnet igjen, men fortsatt gjenstår trolig enkelte figurer.

Søre Aunhaugen (fig. 5) ligger høyt oppe i dalsiden. Den er en markert nordøst-sørvestgående bergrygg som er omgitt av dyrket mark på alle sider. Den er nå sterkt overgrodd, og det er meget vanskelig å finne igjen savnete figurer. En rekke felt er spredt over store deler av knausen, men finnes særlig i nordøstre del.

Felt A: ligger nordvendt på nordspissen av knausen ut mot et smalt belte av dyrket mark. I følge Rygh (1908:24) var det minst 3 tydelige båtfigurer lengst nord på knausen. De er gjengitt av ham som fig. 11. Disse mangler hos Lund, som imidlertid sier at hans felt A, gruppe A ligger på nordspissen. Ved mine undersøkelser var denne delen av Søre Aunhaugen helt dekket av torv, men det lyktes ved systematisk avtorving å finne både figurene som var kalkert av Lund, og dem som var kalkert av Rygh (fig. 6). Avstanden mellom de to gruppene var bare vel en m. Rygh hadde imidlertid gjort leiting vanskelig gjennom en feilskrivning, i det han skriver at båtfigurene står i en sterkt skrånende flate (loc.cit). I virkeligheten er ristningsberget her nesten horisontalt. Under leitingen ble det forøvrig funnet en båtfigur på en sterkt hellende flate enda lenger nord på knausen. Den har tidligere ikke vært kjent (plansje IV og VI).

Felt B: ligger ved foten av Søre Aunhaugen, nær knausens østligste punkt. Det består av bare noen få figurer (plansje IV). I dag står et furutre delvis inn over ristningsflaten.

Felt C: ligger nær toppen av Søre Aunhaugens østre del, vendt mot nordøst. Det er i dag dekket av torv, men ble avdekket av forfatteren i 1980. Det ble da ikke observert andre figurer enn dem Lund har kalkert.

Felt D: ligger vendt mot sør nær toppen av Søre Aunhaugens nordøstre del. Allerede ved mitt første besøk fant jeg Lunds kalkeringer mangelfulle her. En gruppe konsentriske ringer var godt synlige og gjorde at jeg henholdsvis lett klarte å lokalisere feltet. De manglet imidlertid hos Lund, men syntes å være omtalt av Rygh. Feltet ble

derfor kalkert på nytt, og ved avtorving kom det fram en rekke figurer som Lund ikke hadde med (plansje V). Lunds kalkering er tatt med som sammenlikningsgrunnlag (plansje IV). Det viste seg at Lund manglet hele nordøstre halvdel av feltet, noe som vanskelig kan skyldes annet enn at denne delen må ha vært overdekket ved hans undersøkelse.

Felt E: består av en løs steinblokk som nå er utstilt i hagen ved DKNVS, Muséet i Trondheim (T 9958). Den er omtalt og kalkert av Rygh (plansje III:23, jfr. Rygh 1908, fig. 15). Noen år etter Ryghs undersøkelser fraktet grunneieren steinen til gårds for å bruke den i en grunnmur. Dette ble imidlertid forhindret og steinen brakt til muséet, der det ble hogd en del av den (K.Rygh 1911:66).

I følge Rygh (loc.cit) skal det opprinnelig ha vært 3 båtfigurer på steinen. I dag sees bare en figur tydelig, mens en annen så vidt kan anes (plansje VI).

Felt F: ligger 7-10 m nordvest for feltene C og D på et platå omlag 1,5 m lavere enn toppen av knausen. Det består av 2 små grupper med et par meters avstand. Gruppe a ligger like i kanten av en stor fylling med rydningsstein (fig. 8, plansje VII).

Felt G: ligger 5-10 m sørvest for felt F i kanten av den store steinfyllingen. 2-3 grupper ligger spredt over et slakt, nordøstvendt svaberg, som nå er sterkt overgrodd (fig. 8, plansje VII).

Felt H: ligger omlag midt på Søre Aunhaugen, like i kanten av dyrket mark på nordvestsiden. Området er nå helt overgrodd, og det ble ikke gjort forsøk på å finne igjen feltet under forfatterens undersøkelser (plansje VII).

Felt J: ligger på den vestligste pynten av Søre Aunhaugen. Det består bare av en liten, rektangulær rammefigur med tverrstrek samt noen parallelle linjer som kan være naturlige. Området er nå helt overgrodd, og forfatteren har ikke gjort forsøk på å finne igjen feltet (plansje VII).

Lokalitet II.

Gnr. 59/1.

Lokalitetsnavn: Nordre Aunhaugen.

Koordinater: Y: 3 420, Y: 615 115.

Høyde over havet: 106 m.

Undersøkt: K. Rygh 1908.
H.E. Lund 1937.
K. Sognnes 1979, 1980.

Litteratur: Leirfall 1970.
Lund 1937.
K. Rygh 1908.
Sognnes 1981 a.

Plansje VII, kalkering ved H.E. Lund.

Nordre Aunhaugen er skilt fra Søre Aunhaugen av en 30-40 m bred oppdyrket dalgang. Den nordre av Aunhaugene er betydelig større enn den søndre, men berget synes å være langt mindre egnet til bevaring av helleristninger, med mange sprekker og sterkt vitret og ujevn overflate. I dag er haugen sterkt overgrodd. Lund fant bare to figurer. De ligger nær toppen, i haugens østre del (fig. 9).

Lund hevder i sin innberetning at det ikke kjennes flere helleristninger fra Nordre Aunhaugen. Rygh (1908:22) omtaler imidlertid også to andre figurer, en båtfigur og en ring. Han har også kalkert dem (plansje III: 6-7).

Lokalitet III.

Gnr. 59/3. Rykkesaunet.

Lokalitetsnavn: Museumsberget.

Koordinater: Y: 3 315, X: 614 890 .

Høyde over havet: 83 m.

Undersøkt: K. Rygh 1911.
H.E. Lund 1937.
H. Ellingsen 1972.
K. Sognnes 1978.

Litteratur: Lund 1937
Leirfall 1970.
Sognnes 1981 a.

Plansje VIII, kalkering ved H.E. Lund.

Lokaliteten ligger noe lavere i dalsiden enn Røkke I, ca. 130 m lenger mot sørvest. Den ble oppdaget da grunneieren begynte å sprengte bort et åkerberg for å selge stein til byggearbeider. Lokaliteten, som ligger på et lavt berg midt ute i dyrket mark, ble inn-

kjøpt av Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab i 1911. Det innkjøpte området måler omlag 12 x 6 m og rommer 3 felt. Overflaten er forholdsvis jevn, men med en del naturlige sprekker og figurdannelser (fig. 1).

Felt A: ligger i nordvestre del, på bergets høyeste partier. Berget heller her for det meste mot nord og nordøst, men i søndre del også mot sør.

Felt B: ligger nesten direkte i fortsettelse av felt A, i østre del av ristningsberget. Avstanden mellom de to feltene er omlag 3 m. Berget skråner mot sørøst.

Felt C: ligger i det inngjerdete områdets sørvestre hjørne, på en liten, sørøstvendt flate. Det ligger noe lavere enn resten av ristningsberget.

Lokalitet IV.

Gnr. 63/4. Sandberg.

Koordinater: Y: 3 390, X: 614 945.

Høyde over havet: 87 m.

Undersøkt: K. Rygh 1908(?).

H.E. Lund 1937.

Litteratur: Lund 1937.

Sognnes 1981 a.

Plansje VII, kalkering ved H.E. Lund.

Lokaliteten ligger omlag 75 m rett sør for Røkke I, på et lite, oppstikkende berg midt ute i dyrket mark. Røkke III ligger omlag 50 m videre mot sørvest. Lokaliteten er i dag helt dekket av jord, men framre del av berget er fortsatt synlig og kan gjenkjennes etter Lunds fotografi (fig. 10).

På en av sine kalkeringer (trolig fra 1908) har Rygh notert følgende: "Fra Rykkesaunet, Peterpladsen, under østre Rykke, 25-30 m øst for pladsens hustomt paa en isoleret bergknaus tæt ved merket til Ole P. Rykkes jord. S for de to før kjendte ristningsknauser og 70-80 m til sydligste fundne ristning. Paa samme sted flere skibsfigurer samt gruber". Den kalkerte figuren må trolig skrive seg fra Røkke IV, selv om den ikke kan gjenfinnes på Lunds kalkering.

Lokalitet V.

Gnr. 61/1.

Lokalitetsnavn: Jordbærberget.

Koordinater: Y: 3 200, X: 614 620.

Høyde over havet: 90 m.

Undersøkt: K. Sognnes 1980.

Litteratur: Leirfall 1970.

Sognnes 1981 a.

Plansje VI, kalkering ved K. Sognnes.

Lokaliteten er den eneste som hittil er funnet på sørsiden av Røkkedalgangen. Den ligger i kanten av en bergrygg som stikker fram ved foten av Røkkesberget. Ved ristningen faller berget loddrett ned mot den dyrkede marken noen meter lavere nede. I følge Leirfall (1970:12) skal det være både groper og båtfigurer, men forfatteren har bare kunne påvise groper. De står helt ut mot kanten av berget. De fleste gropene (i alt 16) ligger forholdsvis samlet. I tillegg til gropene som omfattes av kalkeringen, ble det funnet 2 groper 1-3 m lenger øst.

BREMSET, gnr. 69.

Lokalitet I.

Gnr. 69/1.

Lokalitetsnavn: Tussskallberget.

Koordinater: Y: 2 780, X: 612 735.

Høyde over havet: 84 m.

Undersøkt: K. Rygh 1882, 1908.

Th. Petersen 1907, 1915.

H.E. Lund 1937.

O. Forbord og G. Tilseth 1977.

K. Sognnes 1979, 1980.

Litteratur: K. Rygh 1882, 1908.

Lund 1937.

Leirfall 1970.

Sognnes 1980, 1981 a.

Stjørdal 1978.

Plansje IX, kalkering ved K. Sognnes.

Lokaliteten ligger på et oppstikkende åkerberg i vestkanten av eien-
dommen. Bergknausen er sterkt overgrodd og hele ristningsflaten er
lavdekt. Figurene er likevel forholdsvis godt synlige (fig. 11). Siden
Lund gjorde sine undersøkelser er det avtorvet noe mere og flere
figurer er kommet til syne. På bakgrunn av dette, ble det gjort en
helt ny undersøkelse. Det kom da fram flere figurer også innenfor
området Lund hadde undersøkt. Antallet figurer ble således for-
doblet, fra 15 til 30. Stikkprøver på andre lokaliteter viser imidler-
tid at dette ikke er normalt. Lund har de aller fleste steder fått med
det som er av ristninger. Bremsetristningene er klart unntak.

Lokalitet II.

Gnr. 69/5.

Koordinater: Y: 2 700, X: 612 730.

Høyde over havet: 86 m.

Undersøkt: K. Rygh 1882.

H.E. Lund 1937.

K. Sognnes 1979, 1980.

Litteratur: K. Rygh 1882.

Sognnes 1981 a.

Plansje IX, kalkering ved K. Sognnes og H.E. Lund.

Lokaliteten ligger like nordvest for løen på bruket, i sørkant av en
lav bergrygg. Den består av 2 små felt, hvorav det ene bare
inneholder en enkelt båt.

Felt A: ligger nærmest løen. Det er delt i to grupper av en bred
sprekk. Felt B: ligger omlag 8 m rett vest for felt A og består av
en enkelt båtfigur.

Lokalitet III.

Gnr. 69/5.

Koordinater: Y: 2 695, X: 612 745.

Høyde over havet: 87 m.

Undersøkt: H.E. Lund 1937.

K. Sognnes 1979, 1980.

Litteratur: Sognnes 1981 a.

Plansje IX, kalkering ved K. Sognnes.

Lokaliteten består av ett lite felt. Det ligger øverst på samme bergrygg som Bremset II, omlag 15 m rett nord for den. Ristningsberget er sterkt vitret, og det har dannet seg furer langs bergartens kløv, som går i omlag rett vinkel på ristningsflaten. Det er meget vanskelig å skilne mellom naturlige og hogde linjer. Alle figurene oppfattes som usikre (fig. 12).

AURAN, gnr. 71-75.

Lokalitet I.

Gnr. 75/1-2. Oppauren.

Lokalitetsnavn: Dansarberget.

Koordinater: Y: 4 005, X: 612 435.

Høyde over havet: 113 m.

Undersøkt: K. Rygh 1872, 1908.

H.E. Lund 1937.

O. Forbord og G. Tilseth 1977.

K. Sognnes 1978, 1980.

Litteratur: Lund 1937.

K. Rygh 1872, 1879, 1908.

O. Rygh 1873.

Leirfall 1970.

Sognnes 1981 a.

Stjørdal 1978.

Plansje X, kalkering ved H.E. Lund.

Lokaliteten, som er en av de største i Skatval, ligger i østre del av en liten øst-vestgående bergrygg nær toppen av Oppaursberget. Ryggen ligger like i kanten av dyrket mark øverst oppe i en vid dalgang.

Ristningsberget er sterkt hvelvet, med fall både mot nord, øst og sør (fig. 13). Lokaliteten er i dag delvis overgrodd. Kontroll av Lunds kalkering viste mangler i nordvestre kant. Dette skyldes at det står en figur nede i en sprekk, som ved Lunds undersøkelser må ha vært fylt med jord.

Felt A: står ved foten av berget, på nordøstsiden med forholdsvis bratt fall mot nordøst.

Felt B: dekker det meste av toppen på Dansarberget og strekker seg også et stykke nedover sør- og østsiden. I vest avgrenses det av en konglomeratsone som må ha vært lite egnet til såvel innhogging som bevaring av ristninger.

Lokalitet II.

Gnr. 75/1-2 og 75/4, Oppauren.

Koordinater: Y: 4 105, X: 612 385.

Høyde over havet: 106 m.

Undersøkt: K. Rygh 1908.

H.E. Lund 1937.

O. Forbord og G. Tilseth 1977.

K. Sognnes 1978, 1979.

Litteratur: K. Rygh 1908.

Lund 1937.

Leirfall 1970.

Sognnes 1981a.

Stjørdal 1978.

Plansje XI, kalkering ved H.E. Lund.

Lokaliteten, som består av ett felt med to grupper, ligger på en lav bergknaus på grensen mellom to av Oppauran-brukene, omlag 50 m øst for vegen til det øvre bruket. Flere lokaliteter ligger på rekke langs denne grensen, spredt på mange små bergknauser. Lokaliteten er i dag delvis dekket av torv og krattskog. Ristningsflaten heller jevnt mot nordøst og øst.

Lokalitet III.

Gnr. 75/4, Oppauran.

Koordinater: Y: 4 120, X: 612 375.

Høyde over havet: 105 m.

Undersøkt: K. Rygh 1908.

H.E. Lund 1937.

O. Forbord og G. Tilseth 1977.

K. Sognnes 1978, 1979.

Litteratur: K. Rygh 1908.

Lund 1937.

Leirfall 1970.

Sognnes 1981 a.

Stjørdal 1978.

Plansje XI, kalkering ved H.E. Lund.

Lokaliteten består av 2 små felt, som ligger på østenden av en lav berg rygg like i kanten av dyrket mark. Lokalitet II ligger på samme rygg omlag 15 m lenger mot nordvest (fig. 14).

Felt A: er hovedfeltet i lokaliteten. Det vender mot nordøst med forholdsvis sterkt fall like i kanten av en nedlagt driftsveg, som Lund bruker som referanse i sine lokaliseringsbeskrivelser.

Felt B: ligger lengst øst på bergryggen, omlag 2,5 m øst for felt A. Det er delt i 2 små grupper med omlag 1 m avstand.

Lokalitet IV.

Gnr. 75/1-2, Oppauran.

Koordinater: Y: 4 145, X: 612 385.

Høyde over havet: 103 m.

Undersøkt: K. Rygh 1872, 1908.
H.E. Lund 1937.
O. Forbord og G. Tilseth 1977.
K. Sognnes 1978, 1979.

Litteratur: K. Rygh 1872, 1879, 1908.
O. Rygh 1873.
Lund 1937.
Leirfall 1970.
Sognnes 1981 a.
Stjørdal 1978.

Plansje XII, kalkering ved H.E. Lund.

Lokaliteten består av ett forholdsvis stort og ett lite felt. Den ligger omlag 20 m nordøst for Auran III på en lav, nokså flat bergrygg. Feltene er delvis overgrodd og ligger inne i et tett skogholt. Hovedfeltet (felt A) er delt i en stor og 2 små grupper (fig.15).

Felt A: Figurene finnes innenfor en omlag 11 x 3,5 m stor flate som er orientert sørøst-nordvest. Figurene er forholdsvis lette å se, og ved sine undersøkelser har Lund i tvilstilfelle brukt kunstig lys. I Lunds gruppe K er en gruppe med yngre tegn. De har tidligere vært oppfattet som en runeinnskrift (K. Rygh 1908:20, Olsen 1917: 732ff). Lund fant imidlertid at det må dreie seg om latinske bokstaver, og at det var initialene til Magnus Eriksen Auran, en hus-

mannsgutt som utvandret til Amerika i 1880-årene. Han skal selv ha hogd inn bostavene (Lund 1937). Til feltet hører også to små grupper knapt en meter nordøst for hovedgruppen (gruppe a).

Felt B: står omlag 4 m sørøst for felt A og kan muligens gå i ett med dette feltet. Vegetasjon hindret imidlertid Lund i videre undersøkelse. Ristningsflaten heller forholdsvis bratt mot sør.

Lokalitet V.

Gnr. 75/1-2, Oppauran.

Koordinater: Y: 4 125, X: 612 395.

Høyde over havet: 103 m.

Undersøkt: K. Rygh 1908.

H.E. Lund 1937.

Litteratur: Lund 1937.

Leirfall 1970.

Sognnes 1981 a.

Plansje XIII, kalkering ved H.E. Lund.

Lokaliteten, som består av 3 felt, ligger like nordvest for Auran IV, bare skilt fra den av en omlag 4 m bred forsenkning. Hele lokaliteten er i dag overgrodd og dekket av tett krattskog.

Felt A: ligger nærmest Auran IV på en avrundet rygg som vender mot øst og sørøst (fig.16). Ristningsberget er noe oppsprukket, men Lund fant det forholdsvis lett å skille ut figurene ved hjelp av elektrisk lys. Feltet er delt i 2 grupper. Gruppe b ligger omlag en m nordvest for hovedgruppen (gruppe a). Fra gruppe b er det omlag 2 m videre mot felt B.

Felt B: kan høre sammen med felt A, men videre undersøkelser ble hindret av vegetasjonen. Det ligger på samme bergrygg som felt A, bare skilt fra det av en liten forsenkning.

Felt C: Feltet består av en samling groper, som ligger omlag 2,5 m nordvest for felt B, skilt fra dette av en sprekk i berget.

Lokalitet VI.

Gnr. 75/1-2, Oppauran.

Koordinater: Y: 4 195, X: 612 375.

Høyde over havet: 106 m.

Undersøkt: K. Rygh 1908.
H.E. Lund 1937.
K. Sognnes 1979.
Litteratur: K. Rygh 1908.
Lund 1937.
Leirfall 1970.
Sognnes 1981 a.

Plansje IV, kalkering ved H.E. Lund 1937.

Lokaliteten består av 3 små grupper som ligger samlet rundt toppen av en liten bergknaus. Det meste er i dag overgrodd, men en av gruppene ble gjenfunnet ved forfatterens undersøkelser i 1979.

Lokalitet VII.

Gnr. 75/4, Oppauran.
Koordinater: Y: 4 215, X: 612 360.
Høyde over havet: 102 m.
Undersøkt: H.E. Lund 1937.
Litteratur: Lund 1937.
Sognnes 1981 a.

Plansje XIV, kalkering ved H.E. Lund 1937.

En liten groplokalitet på et lavt berg som såvidt stikker opp i en nedlagt driftsveg som gikk langs de fleste lokalitetene på Oppauran.

Lokalitet VIII.

Lokalitetsnavn: Ytterberget.
Undersøkt: K. Rygh 1908.
Litteratur: K. Rygh 1908.

En enkelt hestefigur på kanten der Oppaursberget faller ned mot lavlandet rundt de øvrige Aurangårdene. Figuren ble ikke gjenfunnet av Lund i 1937.

Lokalitet IX.

Gnr. 71/1 og 73/3.
Lokalitetsnavn: Aurberget.
Koordinater: Y: 4 635, X: 612 000.
Høyde over havet: 98 m.

Undersøkt: K. Rygh 1908.
Th. Petersen 1915.
H.E. Lund 1937.
Litteratur: K. Rygh 1908.
Lund 1937.
Leirfall 1970.
Sognnes 1981 a.

Plansje XV, kalkering ved H.E. Lund 1937.

Aurberget danner en todelt, oppstikkende bergknaus midt ute i dyrket mark omlag 500 m sørøst for Oppauranlokalitetene. Lokaliteten består av 2 små felt, som er skilt av en kløft i berget (fig. 17). Rygh omtaler bare en steinblokk med groper på Aurberget (Rygh 1908:21). Fotografi tatt av Th. Petersen synes heller ikke å vise noen av figurene som er kalkert av Lund. Det er derfor grunn til å tro at det finnes flere ristninger på Aurberget, som i dag er helt overgrodd.

Felt A: ligger ca. 15 m øst for en tidligere telefonstolpe (nå står bare festeboltene igjen). Ristningsflaten heller mot nord. Båtfigurene står i en steil vegg, de øvrige figurene i slakere skråning.

Felt B: består av to små grupper, omlag 3 m øst for felt A, med fall mot øst. Gruppe b står omlag 0,8 m lavere enn gruppe a.

Lokalitet X.

Oppauran.

Undersøkt: K. Rygh 1908.
Litteratur: K. Rygh 1908.
Lund 1937.
Leirfall 1970.

En liten groplokalitet, som lå øst for de øvrige lokalitetene på Oppauran. Den var bortsprengt ved Lunds undersøkelser i 1937.

Lokalitet XI.

Oppauran.

Undersøkt: K. Rygh 1908.
Litteratur: K. Rygh 1908.
Lund 1937.
Leirfall 1970.

Liten groplokalitet, også den øst for de øvrige ristningene på Oppauran. Ved Lunds undersøkelser var området så overgrodd at den ikke ble gjenfunnet.

VINNAN, gnr. 76.

Lokalitet I.

Undersøkt: K. Rygh 1908.

Litteratur: K. Rygh 1908.

Lund 1937.

Leirfall 1970.

Sognnes 1981 a.

En liten groplokalitet, som ifølge Rygh (1908:21), skal ligge omlag 350 m øst for gården og 300 m nord for vegen til Vifstad. Lund lyktes ikke å finne igjen lokaliteten, og mener (etter Oliver Alstad) at den må ligge sør for vegen fordi jorden nord for vegen tilhører Aurangårdene. Alternativt kan Rygh ha tatt feil av eiendomsforholdene, slik at lokaliteten i virkeligheten ligger på Auran.

SKJERVOLL, gnr. 77.

Lokalitet I.

Gnr. 77/4.

Koordinater: Y: 3 425, X: 611 355.

Høyde over havet: 24 m.

Undersøkt: B. Irgens Larsen 1934.

S. Marstrander.

G. Mandt 1979.

Litteratur: Leirfall 1970.

Marstrander 1978.

Sognnes 1981 a.

Plansje VI, kalkering ved K. Sognnes 1980.

Bruddstykke av helle med båtfigur funnet i en gravrøys med hellekiste (fig. 18). Røysen var forholdsvis lav og bygd av kuppelstein. Det ble bare funnet rester av ubrente bein i graven. Figuren har vært oppfattet som en gravristning (jfr. Marstrander 1978). Det kan imidlertid reises spørsmål om det er rett. Graven var tilsynelat-

ende urørt da den ble undersøkt av B. Irgens Larsen i 1934. Hele hellekisten var bevart, i motsetning til de fleste andre hellekister med dekorerte steiner.

Figuren er ikke fullstendig, og hellen må være bruddstykke av en større stein. Resten fantes imidlertid ikke i graven. Ristningssteinen var bare en av mange heller i kisten. Den må derfor ha ligget i sekundært leie. Grav og ristning trenger ikke å være samtidige. Som de øvrige hellene kan den med figuren være brutt ut av fast fjell lenge etterat figuren ble hogd inn.

LITTERATUR.

- Gjessing, G. 1936: Nordenfjelske ristninger og malinger av den arktiske gruppe. Instituttet for sammenlignende kulturforskning, serie B XXX. Oslo.
- Leirfall, J. 1970: Helleristningene i Stjørdalen. Steinkjer (særtrykk av bygdebok).
- Lund, H.E. 1937: Innberetning fra helleristningsundersøkelser i Skatval s., N. Stjørdal pgd., N.Trøndelag. Innberetning i Topografisk arkiv, Arkeologisk avdeling, DKNVS, Muséet, Trondheim.
- Malmer, M.P. 1981: Chorological Studies of North European Rock Art. Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademiens handlingar, Antikvariska serien 32. Stockholm.
- Marstrander, S. 1978: The problem of European impulses in the Nordic area of agrarian rock art. Acts of the international symposium on rock art. Instituttet for sammenlignende kulturforskning, serie A XXIX. Oslo.
- Olsen, M. 1917: Norges Indskrifter med de ældre runer, Bind II annet halvbind. Christiania.
- Petersen, Th. 1926. Nye fund fra det nordenfjellske Norges helleristningsområde. Finska fornminnesföreningens tidskrift XXXVI, nr. 1. Helsinki.
- Rygh, K. 1870: Indberetning til Filialafdelingens Direktion. Aarsberetning for foreningen til Norske fortidsmindesmerkens bevaring 1870. Kristiania.

- Rygh, K. 1872: Indberetning om antikvariske undersøgelser i 1872. Aarsberetning for foreningen til Norske fortidsmindesmerkers bevaring 1872. Kristiania.
- " 1879: Faste fornlevninger og oldsagfund i Nordre Throndhjems Amt. Det Kgl. Norske Videnskabs Selskabs skrifter 1878. Throndhjem.
- " 1881: Undersøgelser i Stjørdalen og Ørlandet 1881. Aarsberetning for foreningen til Norske fortidsmindesmerkers bevaring 1881. Kristiania.
- " 1882: Undersøgelser i Stjørdalen i 1882. Aarsberetning for foreningen til Norske fortidsmindesmerkers bevaring 1882. Kristiania.
- " 1908: Helleristninger af den sydsandinaviske type i det nordenfjeldske Norge. Det Kgl. Norske Videnskabs selskab skrifter 1908 nr. 10. Trondhjem.
- " 1911: Oversigt over tilvækst af sager ældre end reformationen 1911. Det Kgl. Norske Videnskabs Selskabs skrifter 1911, nr. 5. Trondhjem.
- Rygh, O. 1873: Om helleristninger i Norge. Christiania Videnskabselskabs forhandlinger 1873. Christiania.
- Sognnes, K. 1980: Helleristningene på Skatval. Adresseavisen.
- " 1981 a: Bergkunsten i Stjørdal. Helleristninger og bosætning. Manuskript.
- " 1981 b: Orientering og helning på bergkunstlokaliteter i Stjørdal. Årshefte 1980. Det Kgl. Videnskabs Selskab, Muséet, Rapport Arkeologisk serie 1981:3. Trondheim.
- Stjørdal 1978: Stjørdal bind 1. Funn og fornminner i Nord-Trøndelag 6. Trondheim.

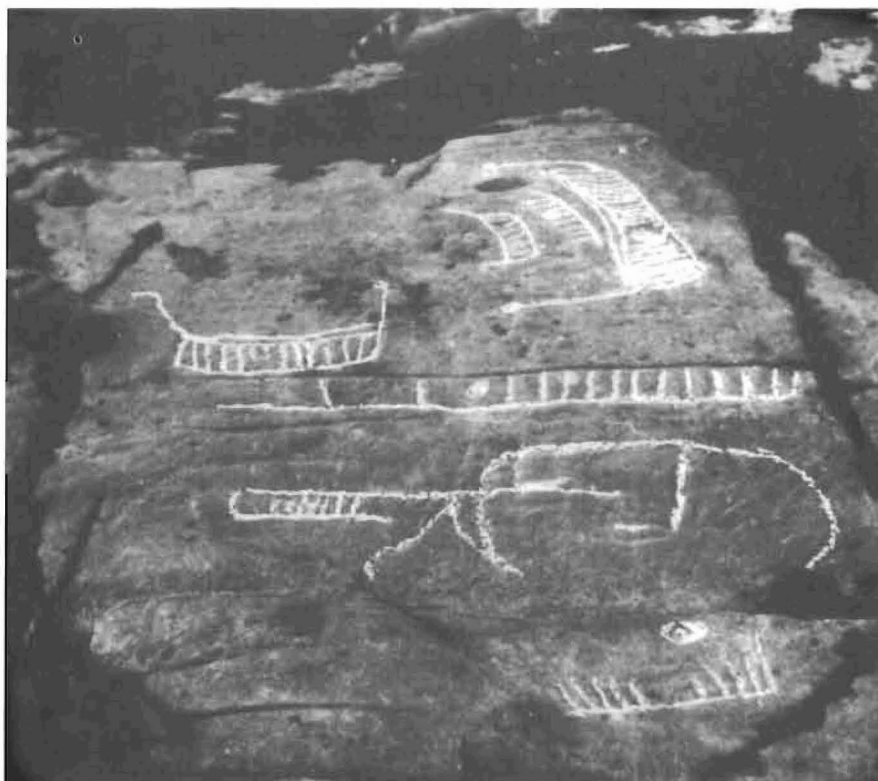

Fig. 1. Røkke III, felt A. Foto: K.Rygh 1911.

Fig. 2. Arnstad I. Felt A i forgrunnen, husene på gården i bakgrunnen. Foto: K.Sognnes 1979.

Fig. 3. Skatval I. Foto: H.E.Lund 1937.

Fig. 4. Skatval II. Foto: K.Sognnes 1980.

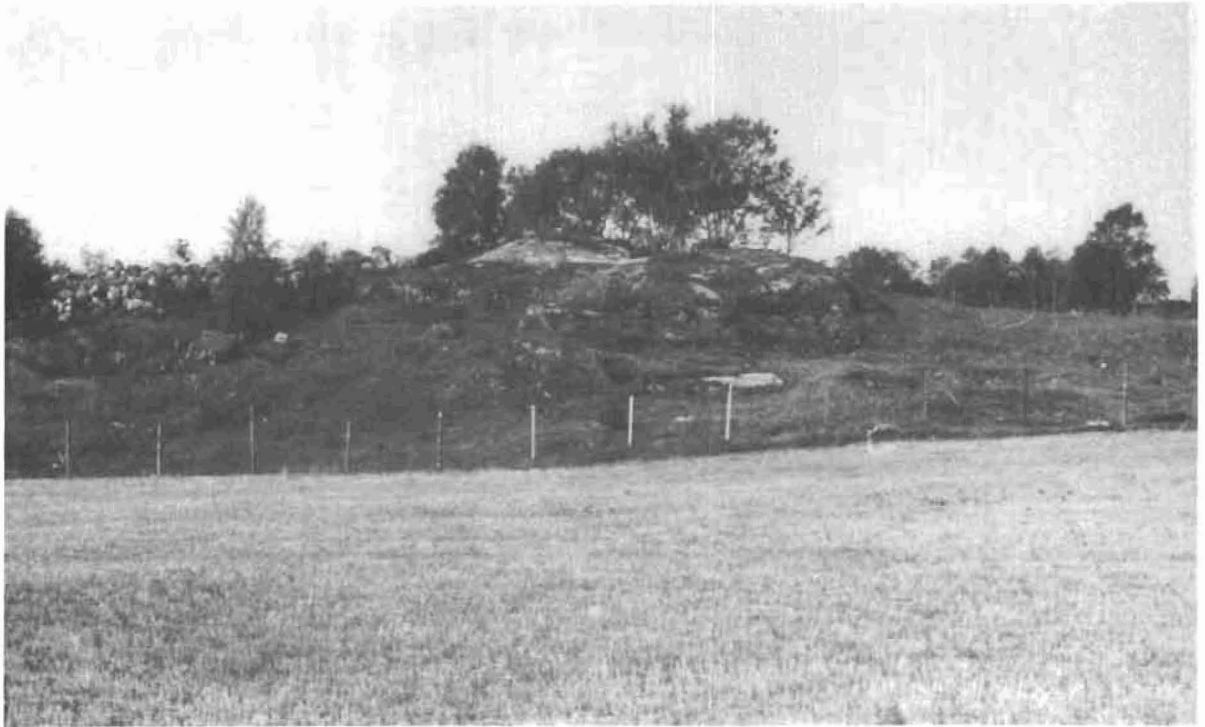

Fig. 5. Røkke I, Søre Aunhaugen. Felt D nær toppen, like foran trærne. Felt B ved foten av knausen. Foto: H.E.Lund 1937.

Fig. 6. Røkke I, felt A. Foto: K.Sognnes 1980.

Fig. 7. Røkke I, felt D. Foto: K.Sognnes 1980.

Fig. 8. Røkke I. Felt F i forgrunnen, felt G i bakgrunnen.
Foto: H.E.Lund 1937.

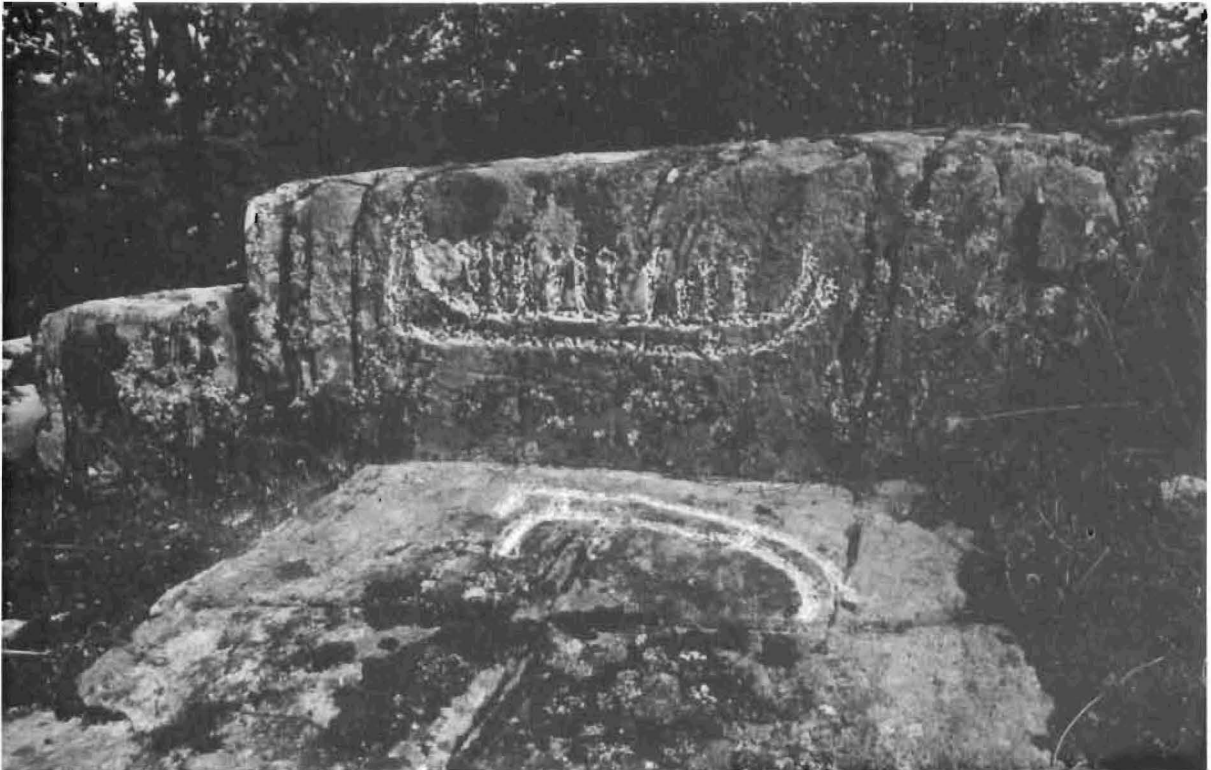

Fig. 9. Røkke II. Foto: K.Sognnes 1980.

Fig. 10. Røkke IV. Foto: H.E.Lund 1937.

Fig. 11. Bremset I, Tusskallberget, Foto: K.Sognnes 1979.

Fig. 12. Bremset III. Foto: K.Sognnes 1980.

Fig. 13. Auran I, Dansarberget. Foto: H.E.Lund 1937.

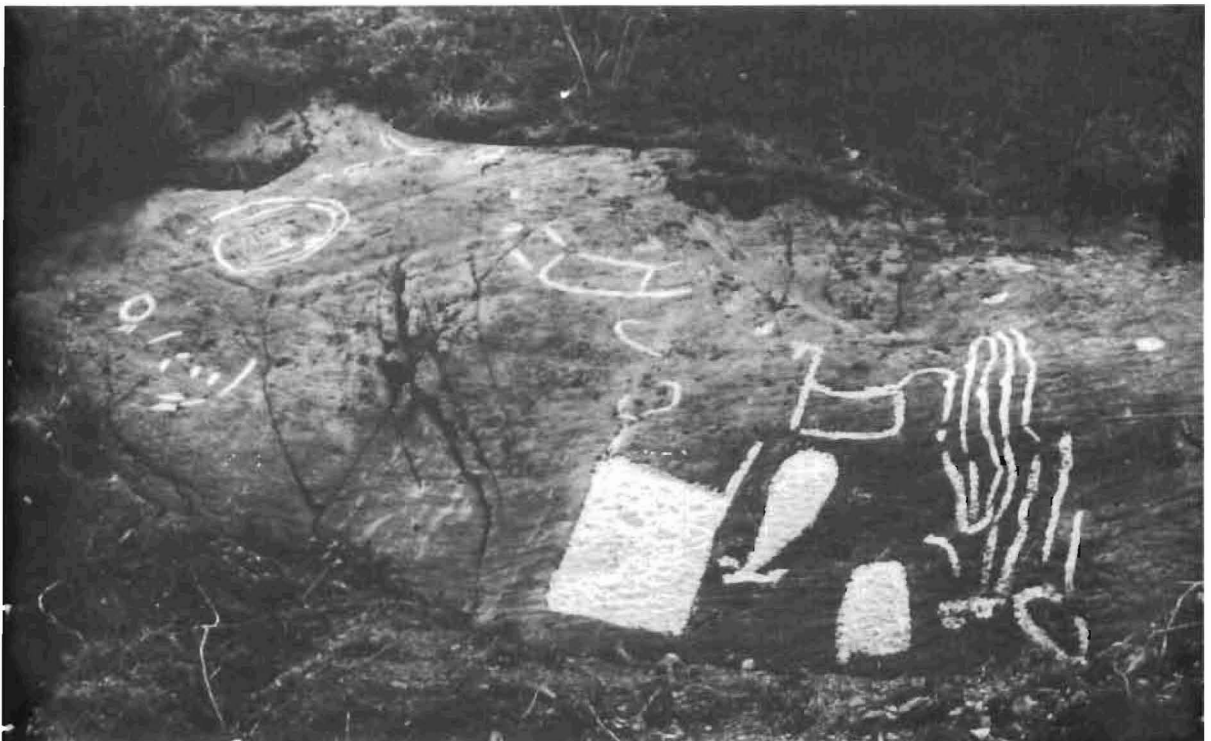

Fig. 14. Auran III, felt A. Foto: H.E.Lund 1937.

Fig. 15. Auran IV, felt A. Foto: H.E.Lund 1937.

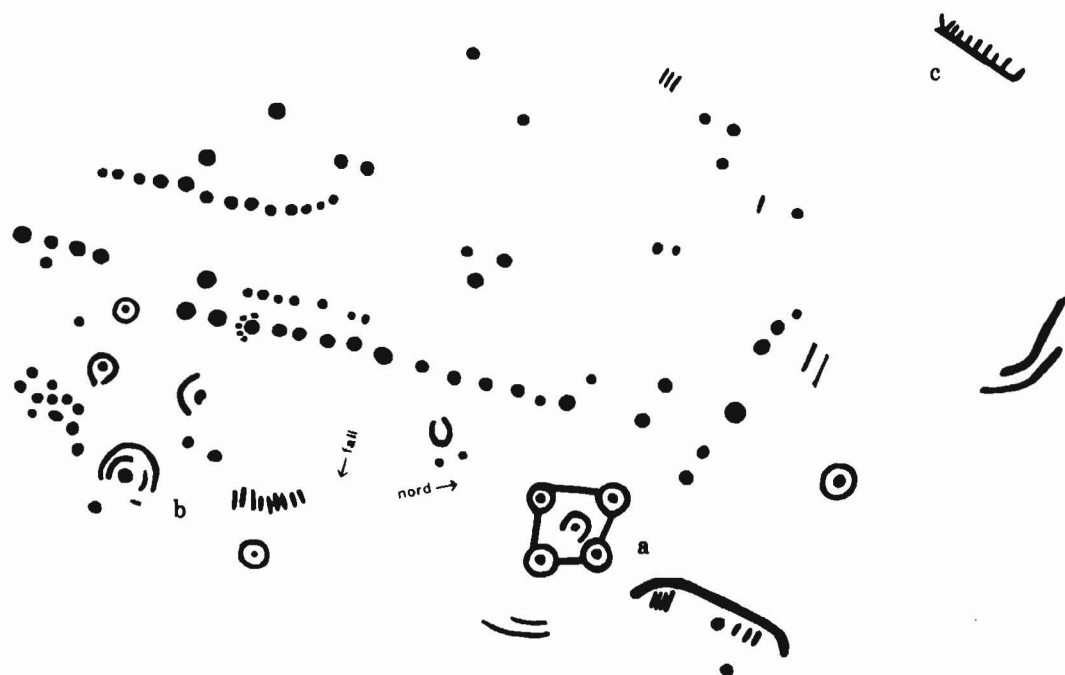
Fig. 16. Auran V. Felt A i forgrunnen, felt B i bakgrunnen.
Foto: H.E.Lund 1937.

Fig. 17. Auran IX, Aurberget. Foto: H.E.Lund 1937.

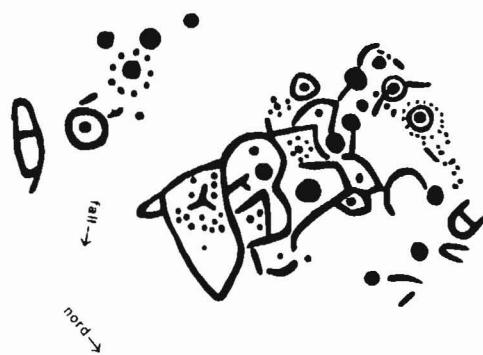

Fig. 18. Hellekiste i lav steinrøys på Skjervoll. En av hellene hadde ristninger (Skjervoll I, T 14909).
Foto: B.Irgens Larsen 1934.

felt A

Tb 116

felt B

Tb 112

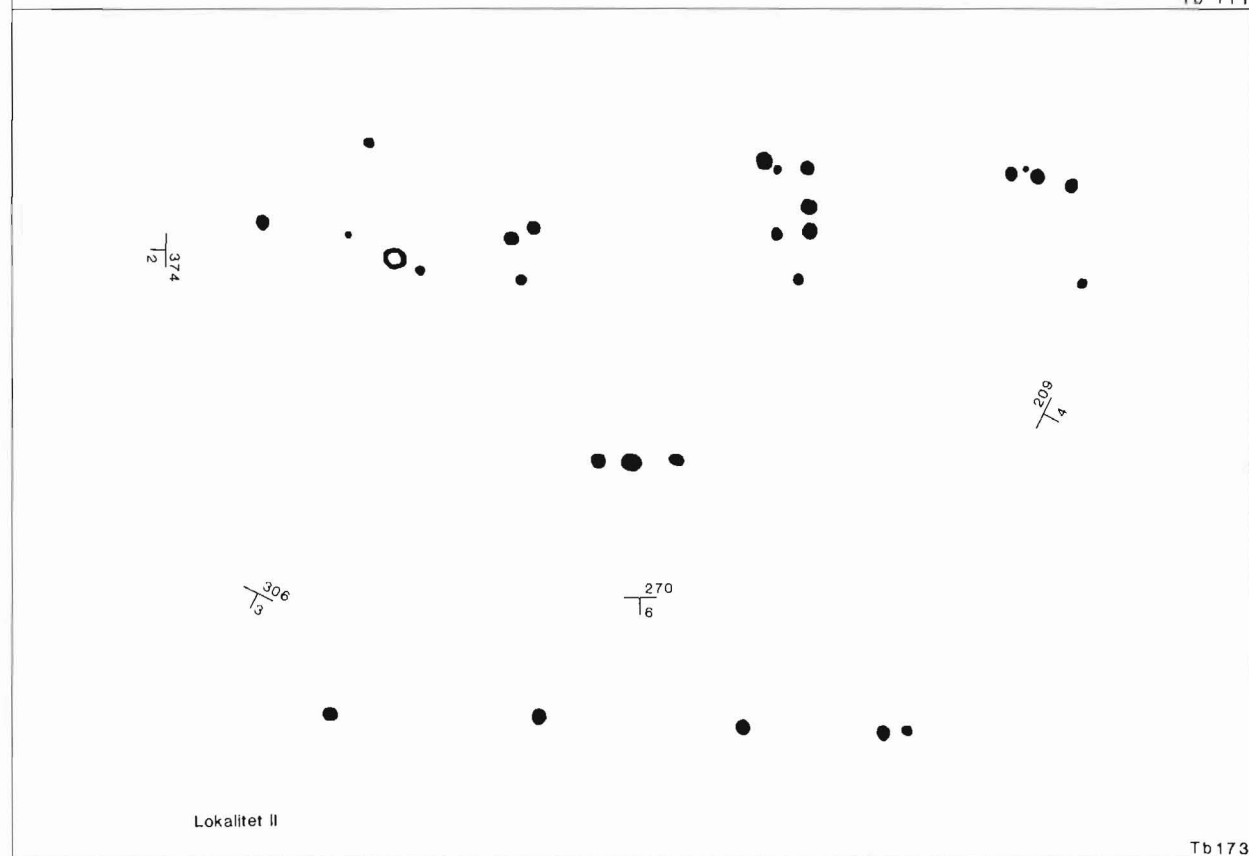
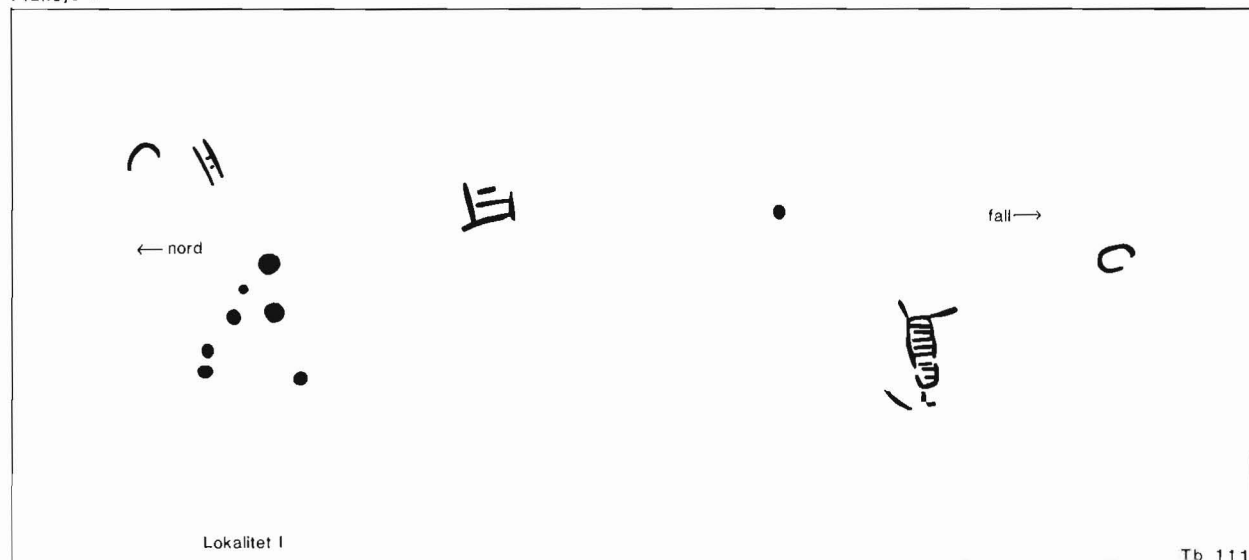
ARNSTAD, STJØRDAL

Lokalitet I

gnr. 40/1

Kalkerling v/H. E. Lund 1937

0 1m

SKATVAL, STJØRDAL

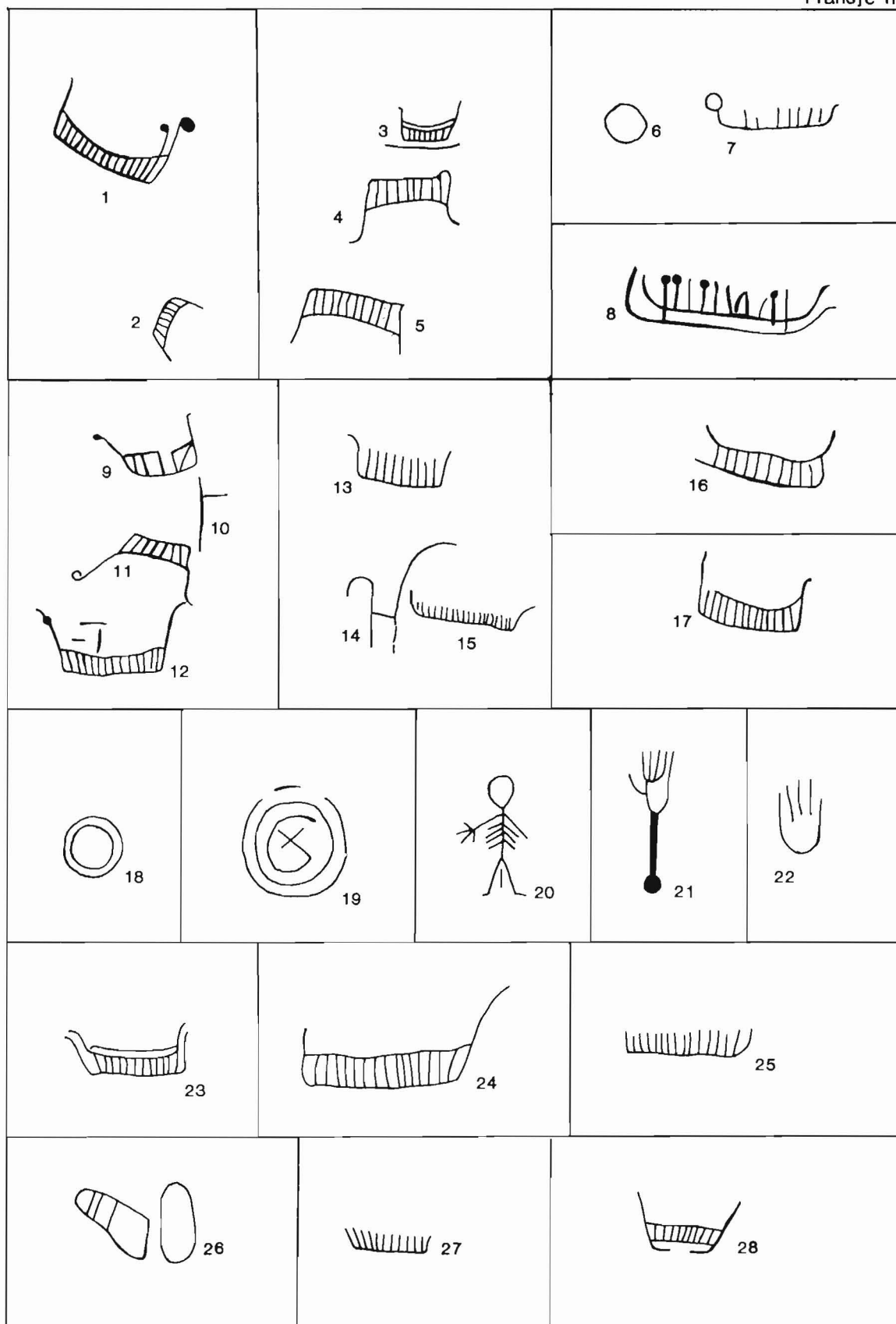
Lokaltet I

KIRKESKATVAL gnr. 42/1
Kalkering v/ H. E. Lund 1937

Lokaltet II

gnr. 41/6
Kalkering v/K. Sognes 1980

RØKKE, STJØRDAL

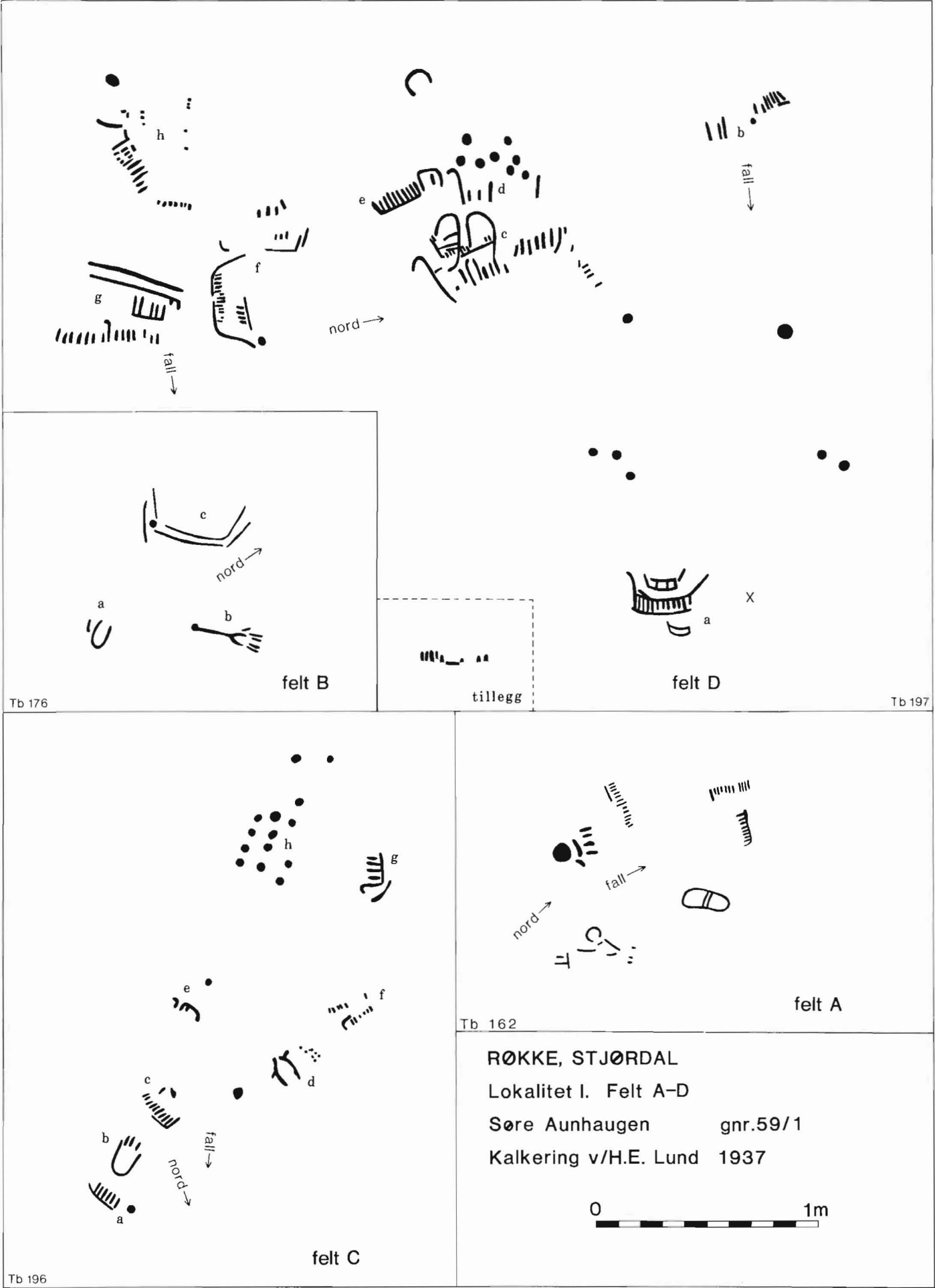
Kalkering v/K. Rygh 1908

Lokalitet I gnr. 59/1

Søre Aunhaugen

0 1m

Tb 103

RØKKE, STJØRDAL

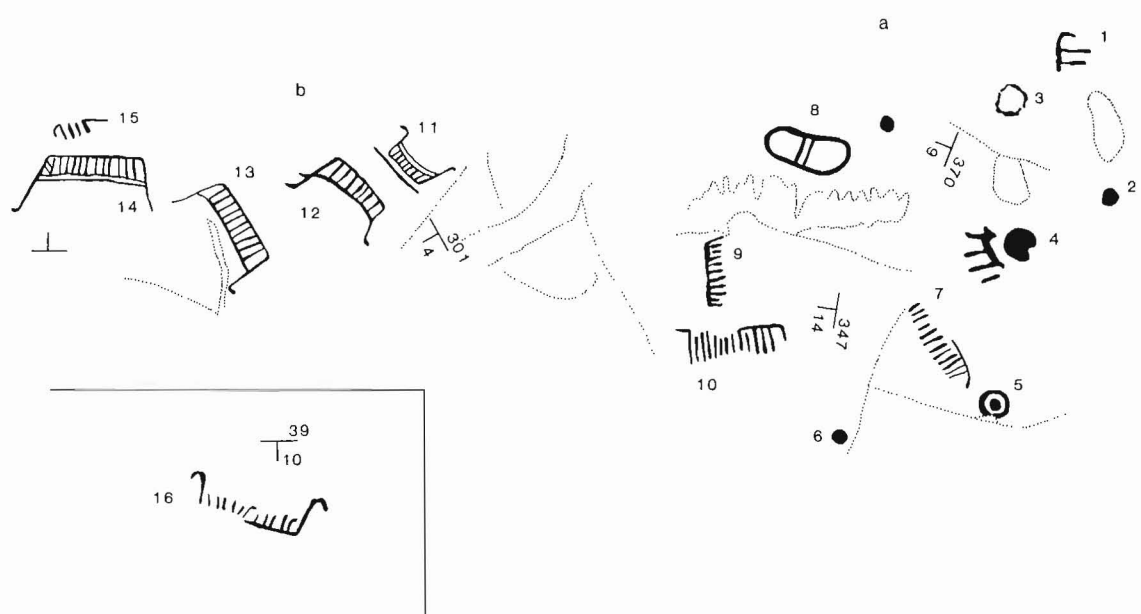
gnr. 59/1

Lokalitet I felt D

Søre Aunhaugen

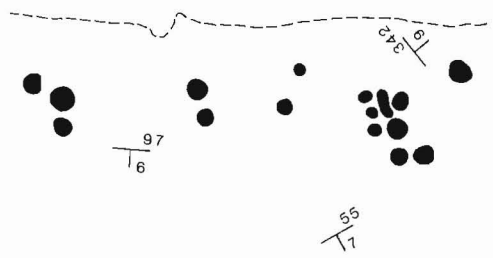
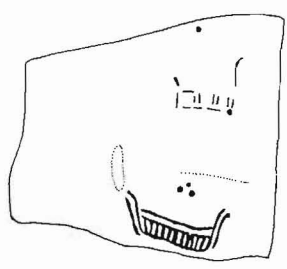
Kalkering v/K. Sognes 1980

0 1m

Røkke I, Felt A

Tb 104

Skjervoll I

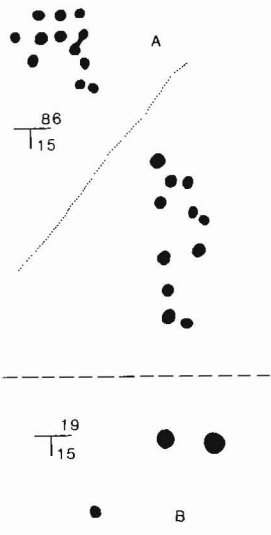
Tb 177

Røkke I, felt E T 9958

Tb 175

Røkke V

Tb 159

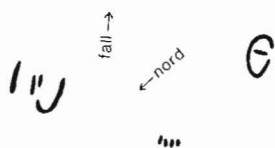
Myr II

Tb 160

RØKKE, STJØRDAL
gnr. 59/1 Søre Aunhaugen
Lokalitet I, felt A og E
gnr. 61/1
Lokalitet V
MYR, STJØRDAL
gnr. 39/2 Fasteraunet
Lokalitet II
SKJERVOLL, STJØRDAL
gnr. 77/4
Lokalitet I

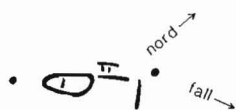
Kalkering v/K. Sognnes 1980

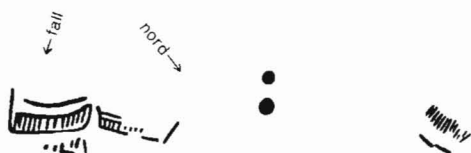
lok. I felt F, gruppe a

Tb 169

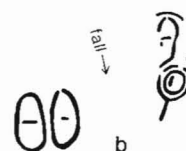
lok. I felt F, gruppe b

Tb 169

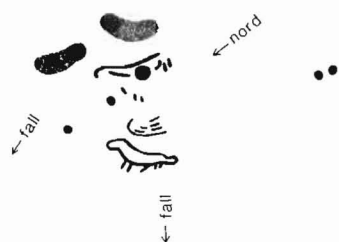
lok. I felt G, gruppe c

Tb 169

lok. I felt G, gruppe a-b

Tb 169

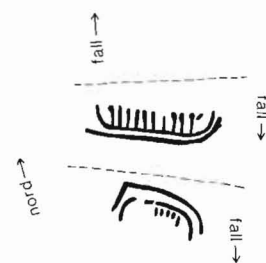
lok. I felt H

Tb 167

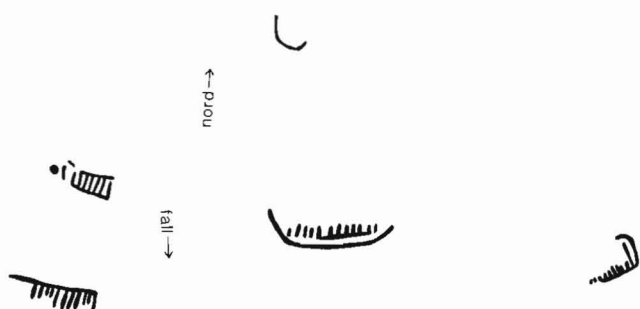
lok. I felt J

Tb 167

lokalitet II

Tb 168

lokalitet IV

Tb 164

RØKKE, STJØRDAL

Lokalitet I gnr. 59/1

Søre Aunhaugen

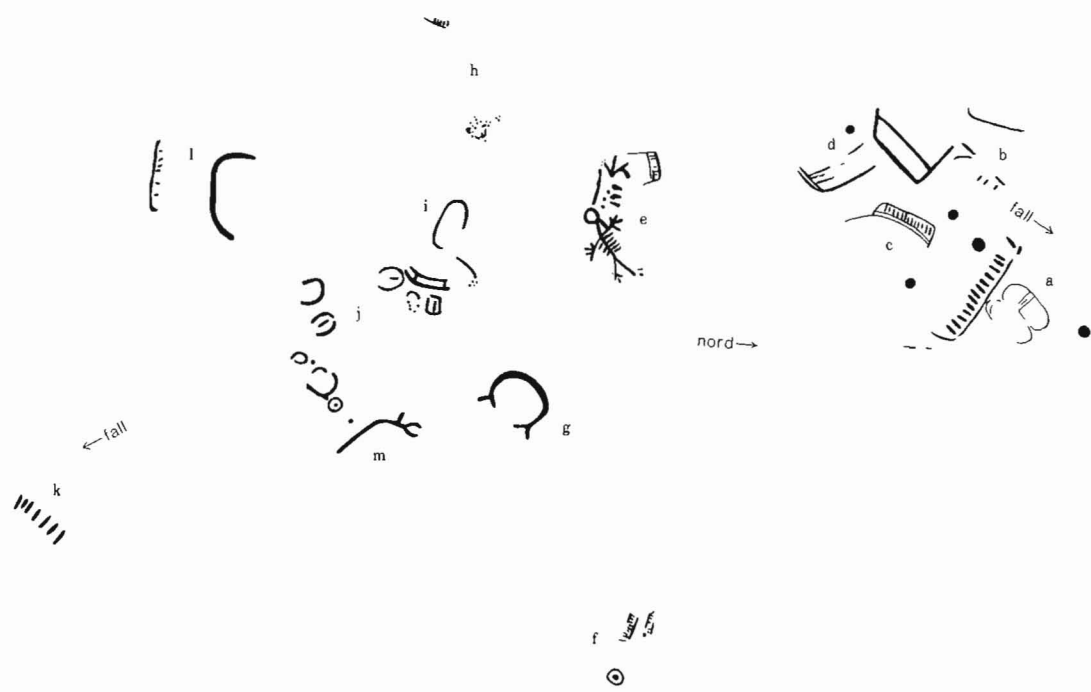
Lokalitet II gnr.59/1

Nordre Aunhaugen

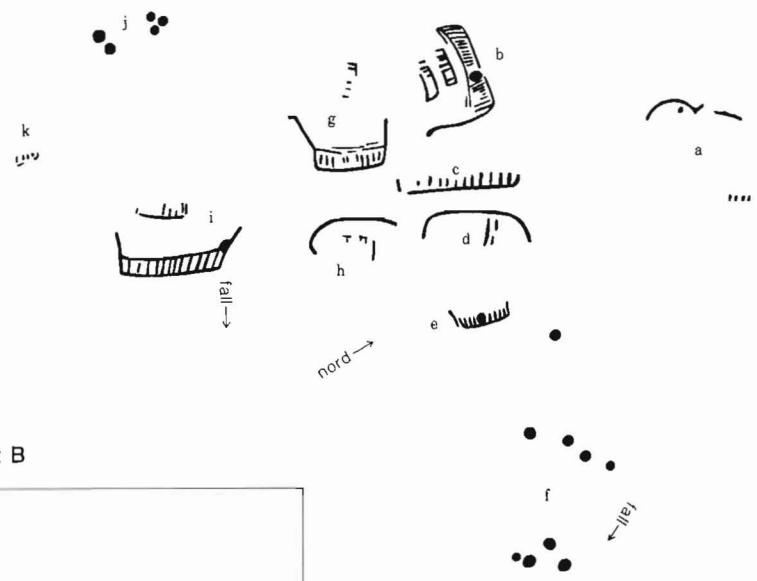
Lokalitet IV gnr.63/4

Kalkering v/H.E. Lund 1937

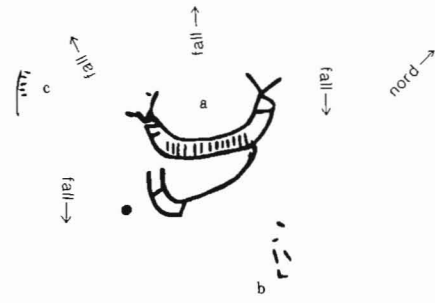

felt A

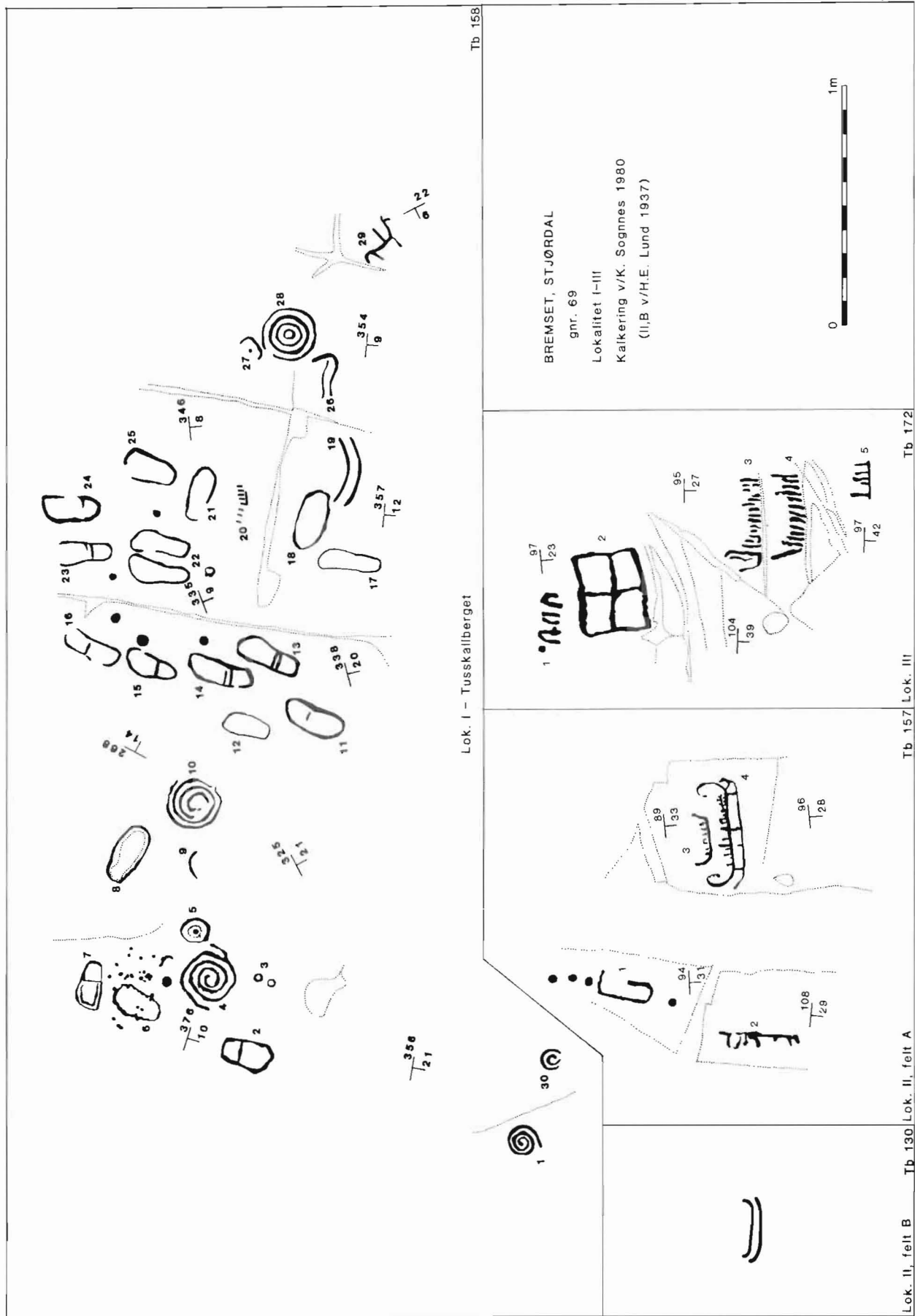
felt B

felt C

RØKKE, STJØRDAL
Lokalitet III Felt A-C gnr. 59/3
Museumsberget
Kalkering v/H.E. Lund 1937

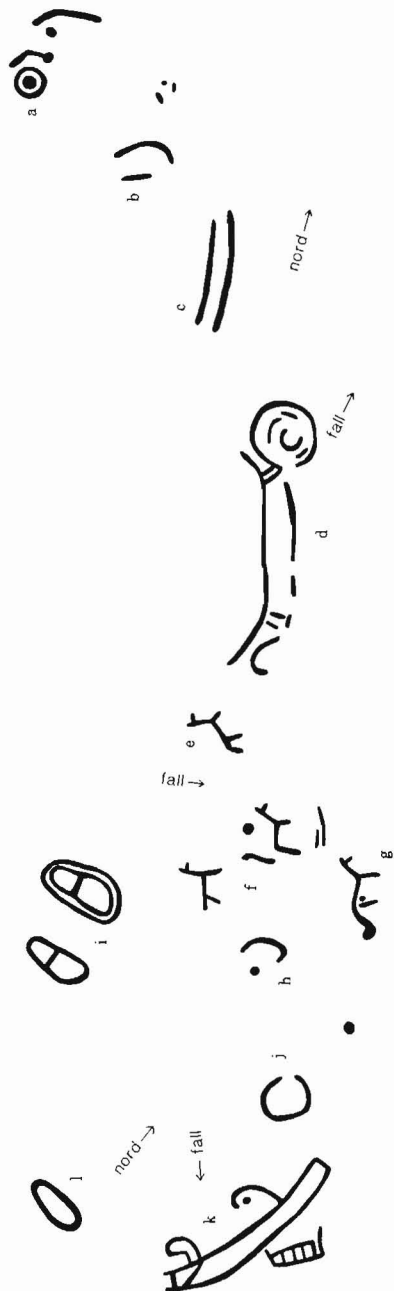

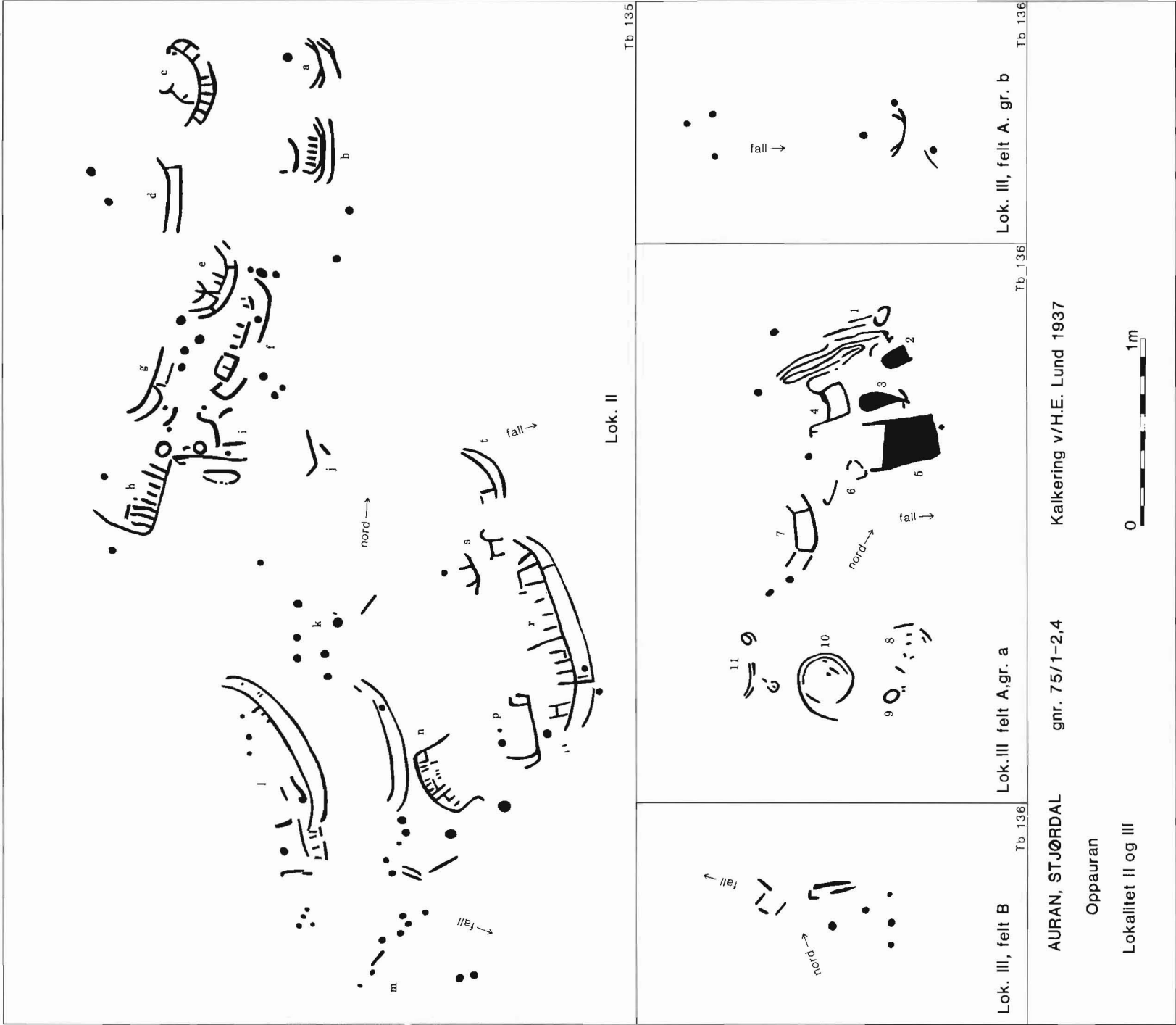

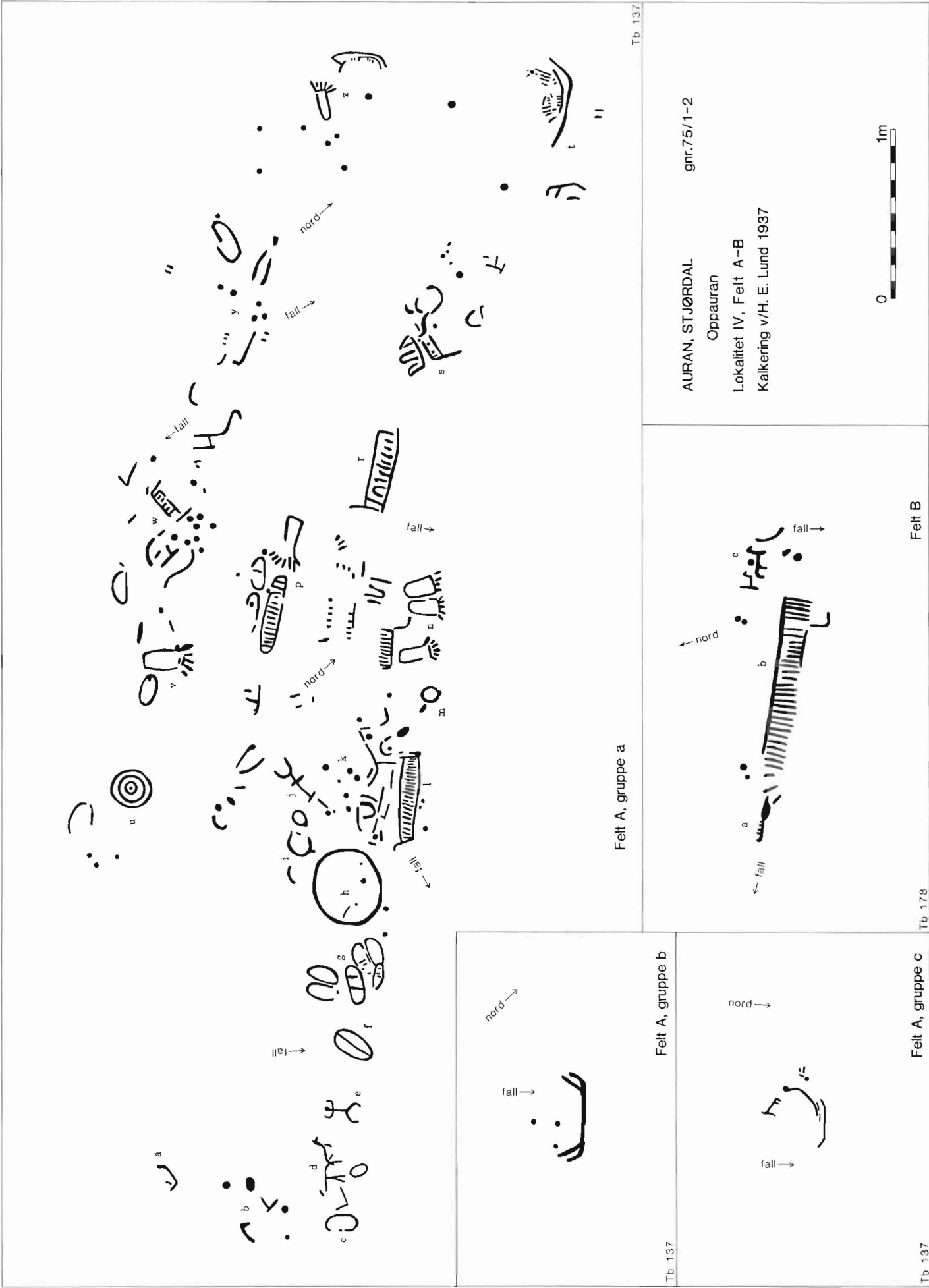
felt B

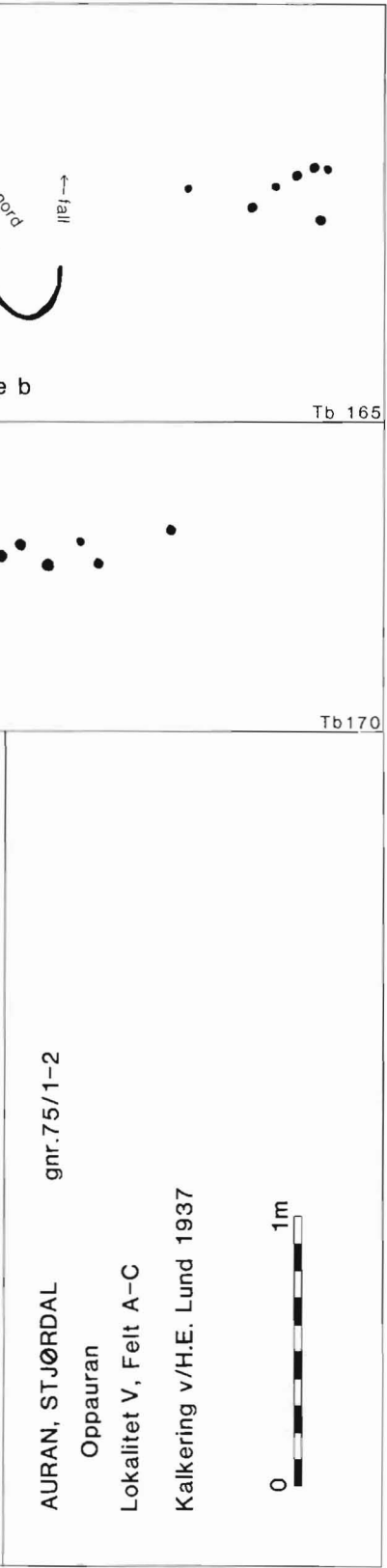
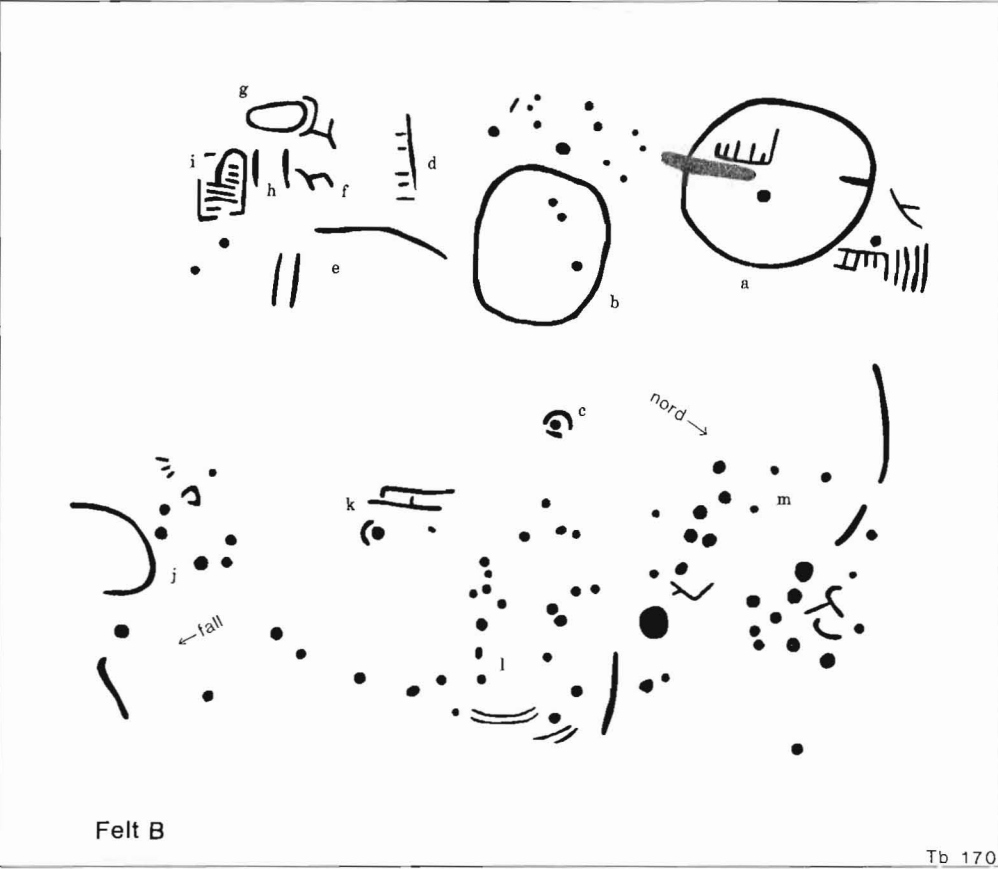
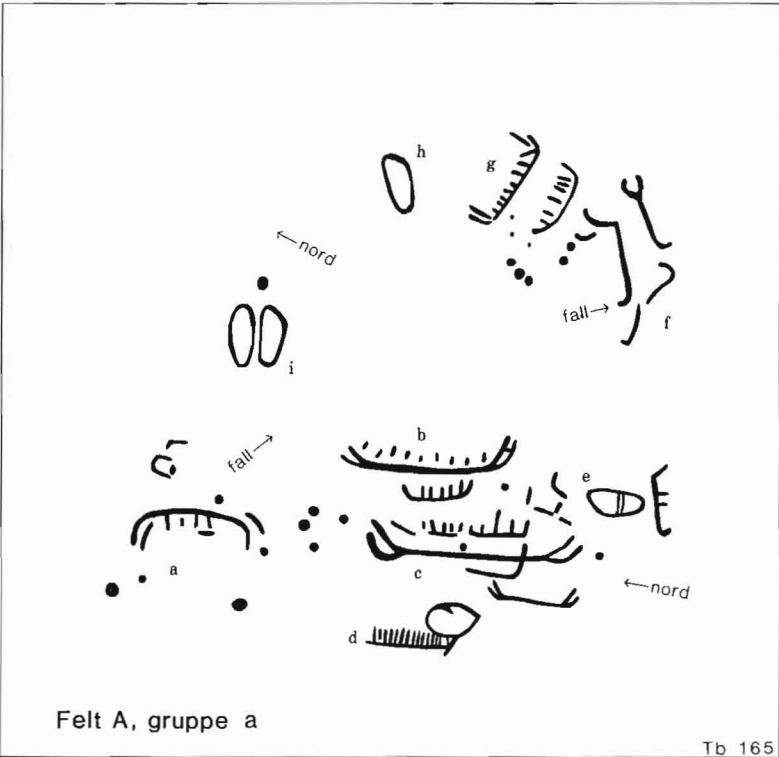
AURAN, STJØRDAL
Oppauran gnr. 75/1-2
Lokalitet I Felt A-B
Dansarberget
Kalkering v/H.E. Lund 1937

felt A

gnr. 75/1-2

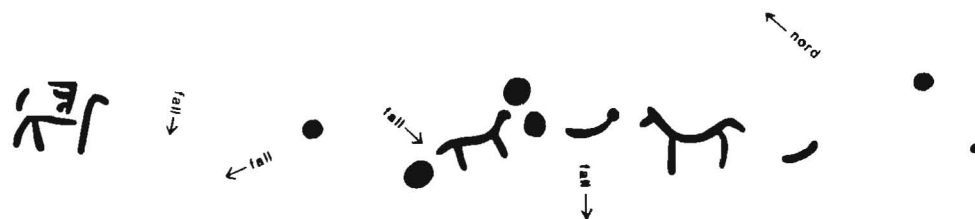
AURAN, STJØRDAL

Oppauran

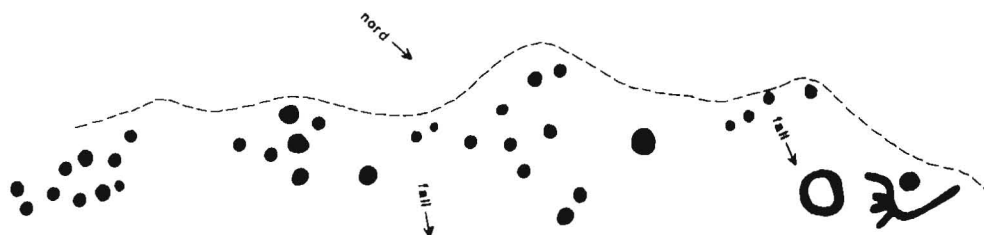
Lokalitet V, Felt A-C

Kalkering v/H.E. Lund 1937

lok.VI gruppe a

lok.VI gruppe b

lok.VI gruppe c

lok. VII

AURAN, STJØRDAL

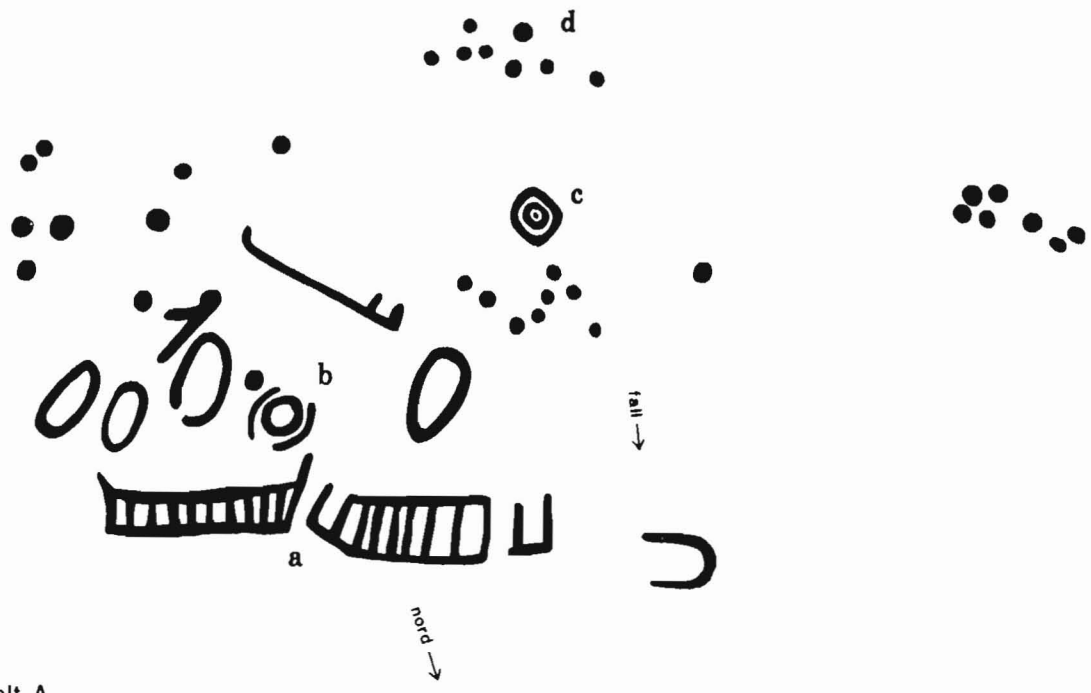
Oppauran

Lokalitet VI-VII

gnr. 75/1-2

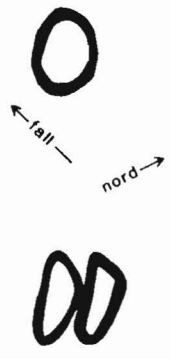
Kalkering v/H. E. Lund 1937

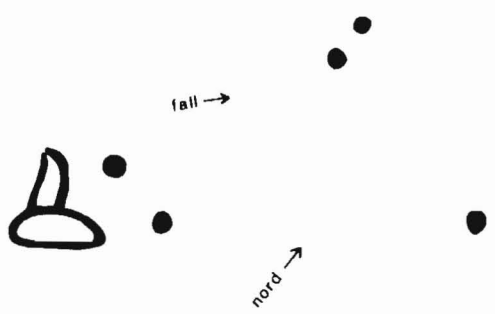

felt A

Tb 117

felt B gruppe b

felt B gruppe a

Tb 120

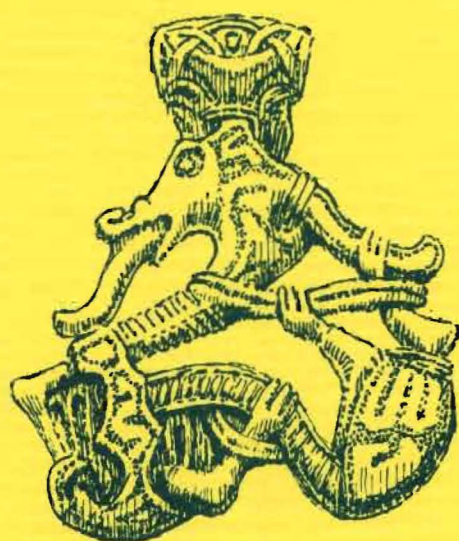
AURAN, STJØRDAL

Lokalitet IX

Aurberget gnr 72/2

Kalkering v/H. E. Lund 1937

ISBN 82-7126-310-2

ISSN 0332-8546